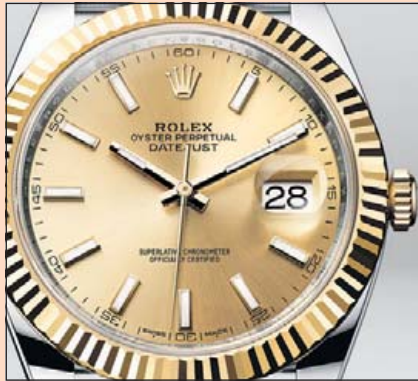

MARKAÐURINN

Miðvikudagur 20. febrúar 2019

7. tölublað | 13. árgangur

FYLGIRIT FRÉTTABLAÐSINS UM VIÐSKIPTI OG FJÁRMÁL

ROLEX

OYSTER PERPETUAL
DATEJUST 41

MICHELSEN
ÚRSMÍÐIR

Laugavegur 15 - 101 Reykjavík
511 1900 - www.michelsen.is

Innviðir eru í sigti fjárfesta

Baldvin Björn Haraldsson, eigandi BBA Legal, segir lögmannsstofuna aldrei hafa haft meira að gera en á árunum eftir hrun. Nú þegar endurskipulagningu fjármálakerfisins er lokið sér stofan tækifæri í ráðgjöf á orkumarkaði. Baldvin segir erlenda fjárfesta hafa gríðarlegan áhuga á innviðaverkefnum á Islandi. »8-9

»2

Stjórnendur kunni að hafa bakað Primera tjón

Rannsókn skiptastjóra hefur leitt í ljós að forsvarsmenn félagsins hafi mögulega valdið því tjóni í tveimur tilvika. Til skoðunar hvernig staðið var að reikningsskilum. Reynir að endurheimta 520 milljónir.

»4

Segir hækkanir skaða samkeppnishæfni

Raforkuverð hækkar á sama tíma og verð í Evrópu lækkar að sögn sérfræðings hjá SI. Það geti skaðað samkeppnishæfni landsins en erfitt sé að meta það þar sem skortur sé á gagnsæi. Landsvirkjun segist bjóða raforku á samkeppnishæfu verði.

»14

Gengið á höfuðstólinn

„Með gríðarlegum launahækkunum í kólnandi hagkerfi og án þess að nokkur hvalreki sé í augnsýn verður gengið á höfuðstólinn. Á því töpum við öll,“ segir Sigurður Hannesson, framkvæmdastjóri Samtaka iðnaðarins, í aðsendri grein.

SAINT LAURENT

Optical Studio

SMÁRALIND • LEIFSSTÖÐ • KEFLAVÍK

Módel: Brynja Dan

Kominn með um sex milljarða hlut í Marel

Fjárfestingasjóður í stýringu evrópska vogunarsjóðsins Teleios Capital heldur áfram að bæta verulega við sig í Marel en í síðustu viku keypti sjóðurinn tæplega fimm milljónir hluta, að virði um 2.300 milljónir króna, í félaginu. Teleios Capital hefur á aðeins nokkrum vikum eignast samtals 1,8 prósent hlut í Marel, sem gerir sjóðinn að ellefta stærsta hluthafa fyrirtækisins, en miðað við núverandi gengi bréfa félagsins er markaðsvirði eignarhlutar sjóðsins rúmlega 5,7 milljarðar króna.

Þá hefur bandaríski fjárfestingasjóðurinn Smallcap World Fund, sem er í stýringu American Funds, bætt við sig um 1,5 milljónum hluta, að virði um 700 milljónir, og á núna orðið 2,2 prósent hlut í Marel.

Fjöldi íslenskra lífeyrissjóða, sem eiga núna samanlagt um 41 prósent alls hluthafafjár í Marel, hafa minnkað lítillega við hlut sinn í Marel á undanföllum vikum og þá hafa einnig tveir hlutabréfasjóðir í stýringu Stefnis selt sem nemur samtals 0,7 prósent hlut í félaginu frá því um miðjan janúar.

Teleios Capital, sem var stofnaður 2013, var með eignir upp á samtals

1,8%

er eignarhlutur Teleios Capital í Marel.

» Marel er langsamlega verðmætasta fyrirtækið í Kauphöllinni með markaðsvirði upp á rúmlega 319 milljarðar króna.

um einn milljarð Bandaríkjadala, jafnvirði um 120 milljarða íslenskra króna, í stýringu síðastliðið haust en sjóðurinn fjárfestir einkum í skráðum evrópskum félögum í Norður- og Norðvestur-Evrópu.

Hlutabréfaverð Marel hefur hækkað um líðlega 26 prósent frá áramótum. Félagið er langsamlega verðmætasta fyrirtækið í Kauphöllinni með markaðsvirði upp á rúmlega 319 milljarða króna. – hae

Ólíklegt að hluthafar CCP fái bónus

Ólíklegt er að seljendur tölvuleikjafyrirtækisins CCP muni fá greiddar árangurstengdar greiðslur við kaup suðurkóreska tölvuleikjaframleiðandsands Pearl Abyss á félaginu. Þetta kemur fram í greiningu singapúrskra bankans DBS frá því í haust.

Pearl Abyss keypti CCP fyrir 225 milljónir dollara, jafnvirði 26,8 milljarða króna síðastliðið haust. Auk þess var möguleiki á árangurstengdum greiðslum fyrir allt að 200 milljónir dollara, jafnvirði 23,8 milljarða króna á tveimur árum. Miðað við núverandi gengi gjaldmiðla gat kaupverðið numið allt að 50,6 milljörðum króna.

Rekstrarhagnaður CCP þarf að vera meiri en 25 milljónir dollara í ár til að það komi til árangurstengdra greiðslna fyrir árið. Greinendur bankans reikna með að rekstrarhagnaður muni nema 22,2 milljónum dollara í ár. Á næsta ári

Hilmar Veigar Pétursson, forstjóri CCP.

þarf sá hagnaður að vera meira en 40 milljónir dollara til að ákvæðið virkist. Ekki kemur fram í verðmatinu hvað reiknað er með að rekstrarhagnaðurinn muni verða á næsta ári.

Novator, fjárfestingafélag Björgólfs Thors Björgólfssonar, og tengdir aðilar áttu 43 prósentu í CCP. Félagið varð stærsti hluthafi fyrirtækisins árið 2005. Aðrir hluthafar voru New Enterprise Associates með 23,1 prósent, General Catalyst með 21,3 prósent og Hilmar Veigar Pétursson forstjóri átti 6,5 prósent hlut. – hvj

Kunni að hafa bakað Primera Air tjón

Rannsókn skiptastjóra sýnt að forsvarsmenn félagsins hafi mögulega valdið því tjóni í tveimur tilvikum. Til skoðunar hvernig staðið var að reikningsskilum. Hyggst höfða riftunarmál og reyna að endurheimta um 520 milljónir króna.

Rannsóknir skiptastjóra þrotabús Primera Air á Íslandi, sem var í eigu Andra Más Ingólfssonar, hafa „leitt í ljós að mögulegt sé að forsvarsmenn félagsins hafi bakað því tjón“ í að minnsta kosti tveimur tilvikum. Þá hefur skiptastjóri þrotabúsins, Eiríkur Elís Þorláksson hæstaréttarlögmaður, það til skoðunar „hvernig staðið var að reikningsskilum þrotamannsins að öðru leyti“.

Þetta kemur fram í skýrslu skiptastjóra sem var lögð fram á skiptafundi þrotabús Primera Air ehf. í gær og Markaðurinn hefur undir höndum. Rekstur Primera Air og erlendra dótturfélaga stöðvaðist í október í fyrra þegar félögin voru tekin til gjaldþrotaskipta. Lýstar kröfur í búid nema rúmlega 10 milljörðum króna og af þeim nema kröfur frá Arion banka samtals um 4,8 milljörðum.

Í skýrslunni segir meðal annars að athugun skiptastjóra á reikningsskilum flugfélagsins kunni að leiða til þess að þrotabúið geti sótt frekari fjárkröfur á hendur þeim sem báru ábyrgð á reikningsskilunum. Endurskoðendur Primera Air voru frá ráðgjafarfyrirtækinu Deloitte.

Í umfjöllun Markaðarins í nóvember kom fram að endurskoðendur sem höfðu rýnt í ársreikninga félaga innan Primera-samstæðunnar fyrir 2017 teldu vafa leika á því að þeir væru í samræmi við lög, reglur og góða endurskoðunarvenju. Töldu þeir til að mynda vandséð að vöðugum lán sem Primera Air var veitt frá tengdum aðila geti talist til eigin fjár félagsins en án lánsins hefði eigið fé þess verið neikvætt um 16,3 milljónir evra, jafnvirði 2,2 milljarða króna, í árslok 2017. Þá sögðu þeir óvíst hvort félaginu hafi verið heimilt að innleysa 13,3 milljóna evra söluhagnad á árinu 2017 vegna endursölu á Boeing-flugvélum sem voru enn í smiðum og yrðu afhentar í apríl árið 2019.

Andri Már, sem var aðaleigandi Primera-samstæðunnar, hafnaði því að ranglega hafi verið staðið að gerð ársreikninga félaga innan ferðaþjónustusamstæðunnar.

Í lok nóvembermánaðar lýsti skiptastjóri yfir riftun á tveimur ráðstöfunum Primera Air að fjárhæð samtals um 520 milljónir króna, að því er fram kemur í skýrslunni. Þeim riftunum hefur báðum verið mótmælt en skiptastjóri þrotabúsins hyggst

Andri Már Ingólfsson, fyrrverandi eigandi Primera Air á Íslandi.

4,8

milljörðum nema lýstar kröfur Arion banka í búid.

höfða riftunarmál, meðal annars á hendur Andra Má persónulega, og láta reyna á endurheimt þeirra verðmæta fyrir dómstólum.

Á skiptafundi Primera Air í gær var ákveðið að Arion banki, sem stærsti kröfuhafi búins, fengi frest til tveggja vikna til að taka afstöðu um hvort höfða eigi riftunarmál, samkvæmt heimildum Markaðarins. Bankinn þurfti að færa niður tæplega þrjú milljarða króna í ábyrgðum og lánveitingum vegna gjaldþrots Primera í fyrra.

Í skýrslu skiptastjóra segir að komið hafi fram við skýrslutökur að töluverð seinkun hafi orðið á afhendingu Airbus flugvéla til Primera á árinu 2018. Það hafi kostað félagið umtalsverða fjármuni að leigja aðrar vélar í staðinn til að sinna áætlanarflugi. Engar bætur hafi fengist vegna þessara tafa og fram kemur í skýrslunni að skiptastjóri hafi leitast við að fá upplýsingar frá stjórnendum Primera svo hægt sé að meta hvort grundvöllur geti verið fyrir skaðabótakröfu. Erfiðlega hafi hins vegar gengið að fá þær upplýsingar.

Samþykktar lýstar veðkröfur í búid – frá Arion banka og Landsbankanum – eru samtals 1.975 milljónir og af þeim nema kröfur Arion banka 1.755 milljónum. Fram kemur í skýrslu skiptastjóra að stærstur hluti viðurkenndra veðkrafna Arion banka muni enda sem almenn krafa þar sem undirliggjandi veðtrygging bankans dugar ekki til fullnustu veðkrafanna.

Samtals nema almennar kröfur, án tillits til veðkrafna Arion banka, um 7.080 milljónum króna. Arion banki er einnig stærsti almenni kröfuhafinn með lýstar kröfur upp á rúmlega 2,5 milljarða en aðrir stórir kröfuhafar eru Primera Travel Group, sem hélt utan um ferðaskrifstofurekstur sem Andri keypti í október í gegnum nýtt eignarhaldsfélag, með 1.478 milljóna kröfu og þá hefur félag í eigu dönsku ferðaskrifstofunnar Bravo Tours lýst kröfu í búid að fjárhæð tæplega 1.400 milljónir króna. Eftirstæðar kröfur í þrotabúid nema samtals um 1.019 milljónum króna. Ekki hefur verið tekin afstaða til almennra og eftirstæðra krafna að svo stöddu.

Í skýrslunni segir að að teknu tilliti til falllins óreiðningsfærðs skiptakostnaðar upp á 12 milljónir, sem og kostnaðar sem mun falla til við þær aðgerðir skiptastjóra sem hann hyggst ráðast í, muni ekki fást neitt upp í almennar kröfur nema búid endurheimti þá fjármuni sem aðgerðir skiptastjóra miða að að verði sóttir. hordur@frettabladid.is

Seðlabankinn segir forsendur til þess að lækka bindiskylduna í núll prósent

Seðlabanki Íslands telur að forsendur geti verið fyrir því að lækka verulega, jafnvel niður í núll prósent, hina sérstöku bindiskyldu á innflæði erlends fjármagns á sama tíma og aflandskrónur eru losaðar. Þetta kemur fram í umsögn bankans um frumvarp Bjarna Benediktssonar, fjármála- og efnahagsráðherra, sem mun heimila eigendum aflandskróna að skipta þeim yfir í erlendan gjaldeyri og flytja úr landi. Bindiskyldan var sem kunnugt er lækkuð úr 40 prósentum í 20 prósent í nóvember síðastliðnum.

Í umsögn Seðlabankans er rík

84

milljarðar króna er heildarumfang aflandskróna.

áhersla lögð á að frumvarpið verði samþykkt áður en gjalddagi tiltekins flokks ríkisbréfa renni upp þann 26. febrúar næstkomandi. Bankinn bendir á að þá muni umfang aflandskrónueigna í lausu fé aukast um 25 milljarða króna ef frum-

varpið verði ekki orðið að lögum.

„Við það eykst hættan á að stórir aflandskrónueigendur, sem átt hafa sín bréf í samfelldu eignarhaldi frá því fyrir höft og taldir hafa verið líklegir til að endurfjærfa í íslenskum skuldabréfum þegar þeir koma á gjalddaga þann 26. febrúar, muni í stað þess leita út þegar þeir losna af bundnum reikningum,“ segir Seðlabankinn.

Ef sú verði raunin muni bankinn þurfa að eyða mun meiri gjaldeyrisforða til þess að koma í veg fyrir gengisfall krónunnar þegar aflandskrónur verða losaðar. – kij

MARKAÐURINN

ÚTGÁFUFEÐLAG 365 miðlar ehf., Kalkofnsvegi 2, 101 Reykjavík, sími 550 5000

Netfang ritstjorn@markadurinn.is | Sími 550 5000

Ritstjóri Hörður Egiðsson hordur@frettabladid.is

Ábyrgðarmaður Kristín Þorsteinsdóttir

Netfang auglýsingadeildar auglysingar@frettabladid.is Veffang frettabladid.is

VIÐ ERUM GÓÐIR Í VARMA

Vatnshitablaðarar

- Sérlega hentugir fyrir hitaveituvatn
- Element með stálrörum
- Afköst frá 7 kW upp í 75 kW
- Eins fasa og þriggja fasa
- Fáanlegir í 10 stærðum
- Hljóðlátir

VARMA & VÉLAVERK EHF.

Vandað og varanlegt

Knarrarvogi 4 104 Reykjavík Sími 585 1070 Fax 585 1071
vov@vov.is www.vov.is

ÞÚ VEIST HVAÐ ÞIG VANTAR VIÐ FJÁRMÖGNUM

PiparTBWA | SÍA

Ármúla 1 | 108 Reykjavík | lykill.is | lykill@lykill.is | 540 1700

 Lykill
fjármögnun

Segir hækkunar skaða samkeppnishæfni

Fákeppni á raforkumarkaði hefur leitt til verðhækkana að mati sérfræðings hjá Samtökum iðnaðarins. Þróunin sé á hinn veginn í Evrópu. Landsvirkjun segir heildsöluverð sem hluti af raforkureikningi notenda hafa lækkað. Verðlagningin sé samkeppnisfær.

Þorsteinn Friðrik Halldórsson
tfh@frettabladid.is

Raforkuverð á Íslandi hækkar á sama tíma og verð í Evrópu lækkar að sögn sérfræðings hjá Samtökum iðnaðarins. Það geti skaðað samkeppnishæfni landsins en erfitt sé að meta það þar sem skortur sé á gagnsæi. Landsvirkjun segist bjóða raforku á samkeppnisfæru verði. Heildsöluverð sem hluti af raforkureikningi notenda hafi farið lækkaði.

„Markmið raforkulaganna sem voru sett árið 2003 hafa ekki náðst að öllu leyti. Í stað þess að samkeppni lækki kostnað þá virðist fákeppni á markaðinum leiða til hækkandi raforkuverðs,“ segir Lárus M. K. Ólafsson, viðskiptastjóri á framleiðsluviði Samtaka iðnaðarins, í samtali við Markaðinn. Hann vísar til fréttar sem birtist á vef Landsnets fyrr í mánuðinum.

Í fréttinni kom fram að meðalverð raforku vegna flutningstapa fyrir 2. ársfjórðung 2019 lægi fyrir en samið var á grundvelli rafræns útboðs sem fram fór í janúarmánuði. Þegar borin væru saman raforkuverð frá sama ársfjórðungi 2018 kæmi í ljós að verðin hefðu hækkað um 4,4 prósent.

„Núna horfum við á áframhaldandi hækkunar inn í sumarmánuðina á þessu ári og vetrarverðin hafa ekki lækkað á móti. Í þessu tilliti er því ekki hægt að tala um strúkturbreytingu heldur hreina hækkun. Til lengri tíma litið veldur þetta hækkunum á heildarkostnaði okkar og þar með hærri kostnaði fyrir alla raforkunotendur,“ birti Landsnet sem kunnir engar skýringar á hækkuninni.

Lárus segir það hafa komið sér á óvart að sjá Landsnet stíga svona

hart fram. Yfirlýsing Landsnets endurspeglar gagnrýni Samtaka iðnaðarins sem tók heils hugar undir hana. Hann bendir á að staða lóna sé í hámarki.

„Öll lón eru full og ættu þá að leiða af sér jafnt eða lækkandi raforkuverð. En þvert á móti er það að hækkar. Fyrirtæki í svona góðri stöðu hefur mikið svigrúm til að jafna út sveiflur. Okkur finnst sérstakt að sjá hvernig verðið fer hækkandi.“

Bendir Lárus á að verðupplýsingar frá Íslandi séu ekki aðgengilegar og því ekki með í verðsamanburði Eurostat. Sé það ein birtingarmynd á ógagnsæi markaðarins. Hins vegar sé ljóst að meðalverð á raforku í Evrópu hafi lækkað á síðustu árum og þannig sé Ísland að missa samkeppnishæfni sína.

„Þegar það er skortur á gagnsæi þá er erfitt að meta hver raunveruleg samkeppnishæfni okkar er í samanburði við önnur lönd,“ segir Lárus.

Þá tekur hann fram að það sé óvenjulegt að stórnotendur geti ekki varið sig fyrir flutningstöpum. Þeir séu ekki að fá umsamda vöru. „Þú ert að fá 98% prósent af vörinni sem þú ert búinn að semja um en þarft síðan að greiða viðbótartöpin. Það er lítið svigrúm í samningunum til að verja sig þessum töpum.“

Flutningstöpin aðeins 15%

Í svari við fyrirspurn Markaðarins segir Landsvirkjun að verðhækkunar, sem Landsnet minnst á, hafi ekki átt sér stað fyrir tilstuðlan fyrirtækisins. Hlutur Landsvirkjunar hafi numið 26 prósentum og farið minnkandi í útboðunum.

„Landsvirkjun býður rafmagn á samkeppnisfæru verði en gætir þess um leið að það sé ekki undir markaðsverði,“ segir í svari Landsvirkjunar sem getur þess að flutningstöpin séu aðeins 15 prósent af heildarflutningskostnaði hjá Landsneti.

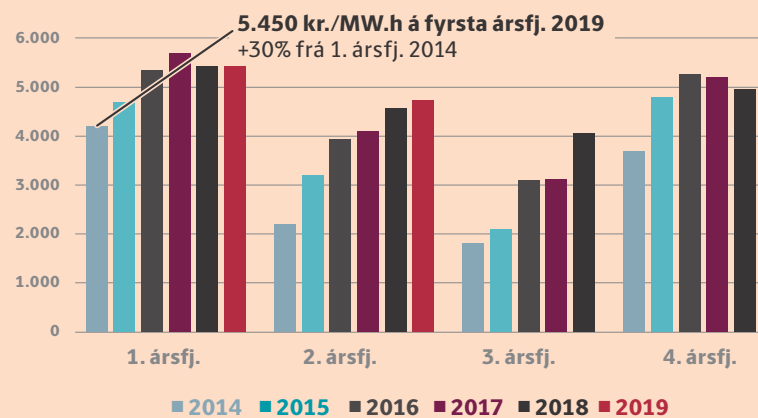
Lárus segir óvenjulegt að stórnotendur geti ekki varið sig fyrir flutningstöpum. FRÉTTABLAÐIÐ/VILHELM

Þá segist Landsvirkjun styðja verðgagnsæi og stuðla að því að meðal annars með því að birta á hverju ári meðalverð til stöðju og heildsölu í sínum ársreikningum. Bent er á að Orkustofnun sjái um samskipti og birtingu íslenskra raforkuverða hjá Eurostat. Landsvirkjun afhendir þau gögn sem Orkustofnun óskar eftir hverju sinni til þess að birta hjá Eurostat.

„Að auki hefur margt varðandi verð komið fram á raforkumarkaðsfundum Landsvirkjunar undanfarin misseri. Hægt er að nálgast efni þessara funda á vef Landsvirkjunar. Á þessum fundum hefur meðal annars komið fram að verð Landsvirkjunar á heildsölu hefur frekar farið lækkaði sem hluti af raforkureikningi notenda,“ segir í svarinu.

Verð á flutningstöpum

Verð á flutningstöpum hefur farið hækkandi Meðalverð raforku vegna flutningstapa (kr./MW.h)

Samtök fjármálafyrirtækja leita að lögfræðingi

Í starfinu felst fjölbreytt samstarf við aðildarfélög SFF svo sem vegna innleiðingar EES-gerða á fjármálamarkaði, gerð umsagna um þingmál og stjórnvaldsfyrirmæli og samskipti við eftirlits- og stjórnsýslustofnanir fyrir hönd aðildarfélaga. Í starfinu felst einnig þátttaka í undirbúningi stefnumótunar samtakanna í ýmsum málum og aðkoma að alþjóðlegu samstarfi.

Menntunar- og hæfniröfur:

- Embættis- eða meistaraþróf í lögfræði.
- Hæfni til að koma frá sér efni í ræðu og riti, bæði á íslensku og ensku. Þekking á einu Norðurlandamáli er kostur.
- Sveigjanleiki, sjálfstæði og frumkvæði í vinnubrögðum.
- Nákvæmni, vandvirkni og metnaður.
- Þekking á lagaumhverfi fjármálafyrirtækja, þ.m.t. váttryggingafélaga, er kostur.
- Þekking á samkeppnisrétti er kostur.
- Starfsreynsla úr fjármálafyrirtæki þ.m.t. váttryggingafélagi, stjórnsýslu eða á öðrum vettvangi sem nýtist í starfi er kostur.
- Framhaldsnám sem nýtist í starfi er kostur.

Upplýsingar veitir Jóna Björk Guðnadóttir, yfirlögfræðingur SFF, í síma 591 0400.

Umsóknir berist á skrifstofu SFF í Húsi atvinnulífsins, Borgartúni 35, 105 Reykjavík eða í tölvupósti á jona@sff.is.

Umsóknarfrestur er til 15. mars nk.

SFF
SAMTÖK FJÁRMÁLAFYRIRTÆKJA

SFF eru heildarsamtök fjármálafyrirtækja á Íslandi. Aðildarfélög samtakanna eru 27 talsins. Tilgangur og meginverkefni samtakanna er að vera málsvári fjármálafyrirtækja og stuðla að því að starfskilyrði þeirra séu samkeppnishæf. SFF eru málsvári aðildarfélaga samtakanna gagnvart stjórnvöldum, eftirlitsstofnunum, almenningi og atvinnulífi og aðstoða þau við að byggja upp heilbriggt og traust fjármálakerfi. SFF eiga aðild að bæði Evrópsku bankasamtökunum (EBF) og Samtökum evrópskra tryggingarfélaganna (IE). Hjá SFF starfa sex starfsmenn sem búa yfir margvíslegri sérfræðingum.

Sigurður Viðarsson, forstjóri TM. FRÉTTABLAÐIÐ/STEFÁN

Yfir 50 prósent ávöxtun

Fjárfesting TM í Arnarlaxi skiladi tryggingafélaginu árlegri ávöxtun upp á ríflega fimmtíu prósent. Þetta kemur fram í fjárfestakynningu sem félagið gaf út í lok síðustu viku í tilefni af uppgjöri þess fyrir síðasta ár.

Eins og Fréttablaðið greindi frá í liðinni viku hefur TM selt allan 3,9 prósentu hlut sinn í laxeldisfyrirtækinu til norska laxeldisísans SalMar fyrir um 790 milljónir. Um leið keypti SalMar allan 8,4 prósentu hlut Fiskisunds, sem er í eigu Einars Arnar Ólafssonar, stjórnarmanns í TM, Höllu Sigrúnar Hjartardóttur og Kára Þórs Guðjónssonar, í Arnarlaxi fyrir um 1,7 milljarða króna. Hyggst norska laxeldisfyrirtækið í fram-

haldinu gera kauptilboð í allt félagið.

TM fjárfesti fyrst í Arnarlaxi fyrir ríflega 200 milljónir króna í desember árið 2014 og hefur síðan þá verið einn af stærstu hluthöfum laxeldisfyrirtækisins. Heildarfjárfesting tryggingafélagsins á síðustu fjórum árum nemur um 540 milljónum króna, að því er fram kemur í fjárfestakynningunni, og er árleg ávöxtun um 51 prósent.

Með kaupunum í síðustu viku jók SalMar við hlut sinn í Arnarlaxi í 54,2 prósent úr 42 prósentum. Kaupverðið var samtals 180 milljónir norskra króna, jafnvirði 2,5 milljarða króna, en miðað við það er íslenska laxeldisfyrirtækið metið á um 21 milljarð króna. – kj

VINSÆLUSTU LÚXUSBÍLAR Á ÍSLANDI 2018

VOLVO XC60 AWD HANNÆÐUR FYRIR ÞIG

Volvo XC60 AWD er sannarlega einstakur bíll. Hann var valinn heimsbíll ársins 2018 af World Car Awards og öruggasti billinn hjá Euro NCAP árekstrarprófunarstofnuninni. Hann var einnig valinn jeppi ársins 2018 af Bandalagi íslenskra bílblaðamanna og hefur hlotið fjölda annarra verðlauna.

Volvo XC60 AWD er skandinavísk nútímahönnun að innan og utan og sænsk gæðaframleiðsla beint frá Gautaborg sem byggð er á náttúrulegum gæðaeftum sem gera hverja ökuferð að einstakri upplifun.

XC60 AWD dísil verð frá: 7.490.000 kr.
XC60 AWD T8 tengivinn verð frá: 8.790.000 kr.

VOLVO XC90 AWD OKKAR SÝN Á LÚXUS

Volvo XC90 AWD hefur verið hlaðinn lofi frá því hann kom fyrst á markað sem endurspeglast í meira en 65 alþjóðlegum verðlaunum. Hann var kynntur sumarið 2015 á Íslandi og valinn Bíll ársins á Íslandi 2016 og skömmu síðar Jeppi ársins í Bandaríkjunum. Honum hefur hlotnast fjöldi annarra verðlauna m.a. öruggasti billinn og öruggasti stóri jeppinn af Euro NCAP og hlaut Top Safety Pick af Bandarísku umferðaröryggisstofnuninni (IIHS).

Volvo XC90 AWD er skandinavískur lúxus beint frá Gautaborg hlaðinn búnaði og þægindum.

XC90 AWD dísil verð frá: 8.990.000 kr.
XC90 AWD T8 tengivinn verð frá: 10.690.000 kr.

VOLVO XC40 AWD TÍMAMÓTABÍLLINN

Það eru breyttir tímar. Meira er ekki lengur allt. Volvo XC40 AWD hefur allt sem þú þarft. Engu er ofaukið. Framúrsteftuleg hönnunin og nýstárleg tæknin gera þennan jeppa alveg einstakan. Svo einstakan að hann var valinn Bíll ársins í Evrópu 2018 og að auki fékk hann fimm stjörnur í árekstrarprófunum Euro NCAP. Skandinavískur lúxus í nýstárlegum búningi.

XC40 AWD dísil verð frá: 6.490.000 kr.
XC40 AWD bensín verð frá: 6.990.000 kr.

**Komdu og skoðu þessa vinsælu verðlaunajeppa
í nýjum glæsilegum sýningarsal Volvo að Bíldshöfða 6**

V O L V O

Volvo á Íslandi | Brimborg

volvocars.is

Brimborg Reykjavík | Bíldshöfða 6 | Sími 515 7000 Brimborg Akureyri | Tryggvabraut 5 | Sími 515 7050

Ég vil reka sterkar hverfisverslanir

Stofnandi Super1 segir að á meðan aðrir séu að opna æ stærri verslanir vilji hann fara í öfuga átt og bjóða viðskiptavinum að kaupa allt sem þarf innan hverfis. Vörumerkið Super1 kemur frá danskri heildsölu. Fær lyklna að Smiðjuvegi og Faxafeni eftir mánuð.

Helgi Vífill
Júliusson
helgivifill@frettabladid.is

Ég vil reka sterkar hverfisverslanir," segir Sigurður Pálmi Sigurbjörnsson, stofnandi matvöruverslunarinnar Super1 á Íslandi. „Borgaryfirvöld þrýsta á að meiri þjónusta verði veitt í hverfum og leggja minni áherslu á einkabíla. Á meðan aðrir eru að opna æ stærri verslanir vil ég fara í öfuga átt og bjóða viðskiptavinum að kaupa allt sem þarf innan hverfis.“

Sigurður Pálmi stofnaði og seldi hlut sinn í Sports Direct á Íslandi og er annar eigandi vefverslunarinnar Boxins. Hann keypti þrjár Bónusverslanir af Högum í því skyni að opna þar matvöruverslanir Super1. Verslunin á Hallveigarstig var opnuð á laugardag. Húsnæðið á Smiðjuvegi og í Faxafeni verður afhent eftir mánuð. „Við munum koma þeim í rekstur eins fljótt og auðið er. Það er mikilvægt að fá inn tekjur til að standa straum af leigunni. Það á eftir að koma í ljós hvað þarf að gera við rýmið áður en starfsemin getur hafist.“ Rétt er að taka fram að hann er sonur Ingibjargar Pálmadóttur, útgefanda Fréttablaðsins.

Verða minni verslanir nægilega stórar til að vera arðbærar og bjóða góð verð?

„Já, ef plássíð er nýtt vel. Það er hægt að gera ótrúlega hluti við lítið pláss ef viljinn er fyrir hendi.“

Verslunin er í samstarfi við dönsku heildsöluna Arctic Group sem er með einkaleyfi fyrir vörum REMA 1000 á Íslandi, í Færeyjum og á Grænlandi. „Heildsalan hefur boðið kaupmönnum að nota vörumerkið Super1 og gefið þeim nokkuð frjálssar hendur um hvernig þeir haga sínum rekstri. Til samanburðar er ramminn um rekstur REMA 1000 verslana í föstum skorðum. Það er sníllt að fá að nota vörumerkið Super1, það sparar tíma og peninga við að þróa eigið merki. Vörurval okkar byggir mjög á vörum REMA

„Á meðan netverslun er enn að festa sig í sessi er gott að reka hefðbundnar verslanir," segir Sigurður Pálmi Sigurbjörnsson. FRÉTTABLAÐIÐ/SIGTRYGGUR ARI

1000. Þær eru ódýrari kostur við þekkt merki.“

Að sögn Sigurðar Pálma er REMA 1.000 stærsta verslunardeja Noregs og umsvifamikil í Danmörku. Vörumerkið þeirra leggj ríka áherslu á umhverfisvernd, minni pakkningar og lífrænar vörur. „Viðskiptavinir kaupa því einungis það sem þeir þurfa, ekkert fer til spillis og auðvelt er að halda á þeim heim ef viðskiptavinir eru fótgangandi.“

Hver er verðstefna Super1?

„Ég er samkeppnishæfur í verðum. Ég vil að fólk hafi ástæðu til að sækja verslunina bæði vegna úrvals og verðs.“

Þannig að þú ætlar að keppa við ódýrari verslanir í verðum?

„Ég er með sambærileg verð.“

Fram kom í frétt á erlendri fagsíðu að þið munið kaupa 25-50 prósent af vörum frá Arctic Group. Hvað getur þú sagt mér um það?

„Við kaupum afar mikið af Arctic Group. Það á eftir að koma í ljós hvert umfangið verður nákvæmlega. Við getum ekki keypt kjöt og mjólkurvörur frá þeim. Annað fæst þar. Það er með ólíkindum að ekki sé hægt að kaupa slíkar vörur erlendis frá. Ég hef aðgang að gæðavörum frá Danmörku en ýmist er skattlagning þeirra yfirþyrmandi eða það er einfaldlega bannað að flytja vöruna inn. Ef það viðgengist meira frjálssræði hérlendis gæti ég til dæmis boðið tíu egg í bakka á frábæru verði. Landsmenn myndu njóta góðs af frjálssræði með landbúnaðarvörur. Það sést

Að mínu mati glíma margar keðjur við stefnuleysi og vita ekkert hvert þær eru að fara.

glögglega á því að við getum boðið upp á sambærileg verð á þurrvöru og tíðkast í Danmörku. Sömu sögu er ekki að segja af ferskvöru. Hún er dýrari hér á Íslandi.“

Stefnulausir keppinautar

Hvert er viðskiptafærið, hvað hugsadrið þegar verslanirnar voru auglýst til sölu?

„Það er tækifæri í rekstri matvöruverslana. Að mínu mati glíma margar keðjur við stefnuleysi og vita ekkert hvert þær eru að fara. Margar af stóru keðjunum eru að missa tenginguna við viðskiptavinum. Þær eru í vaxandi mæli að ákveða hvað fólk á að borða og fá viðskiptavinum til að falla í sitt mót í krafti stærðar sinnar á markaði. Að sama skapi eru dæmi um að þekkt vörumerki hafi dottið úr hillunum hjá stórum verslunum. Þetta veldur óánægju hjá viðskiptavinum. Slík kaupmennska, ef kaupmennska skyldi kalla, er ekki góð. Það er mikilvægt að stjórna þessu í tengslum við viðskiptavinum og séu á gólfinu. Ég er á gólfinu og var að enda við að panta Lavazza-kaffi og stevíu því viðskiptavinir báðu mig um það.“

Langar þig að vera með fleiri verslanir en þrjár?

„Já. Auðvitað langar mig að reksturinn vaxi og dafni. En það er ekki hægt að stækka nema yfirmaðurinn, viðskiptavinurinn, sé sáttur. Ef viðskiptavinir eru ánægðir og versla hér skapast tækifæri til að stækka. Þá get ég opnað fleiri búðir.“

Þú átt líka matvöruverslunina Boxið sem selur bara á netinu. Verður samstarf á milli Super1 og Boxins?

„Boxið mun njóta góðs af innkaupsverði og vörurvali Super1. Samhliða mun vöruverð Boxins lækka. Yfirstandandi er vinna við að tvínnu saman reksturinn.“

Þetta er síðasta þúslíð sem vantaði í Boxið. Á meðan netverslun er enn að festa sig í sessi er gott að reka hefðbundnar verslanir. Ég hef gríðarlega trú á netinu og veit að þetta mun verða verslunarmáti framtíðarinnar.

Það þarf hins vegar að sýna ofboðslega þolinmæði og vera í stakk búinn fyrir taprekstur í einhvern tíma. Það hefur reyndar verið lítið tap af Boxinu. Það má einkum rekja til þróunarkostnaðar við vefsíðu og aðra innviði. Stór hluti af innkaupum í náinni framtíð mun eiga sér stað á netinu. Verslunarhættir eru að breytast. Þeir sem eru í kringum 17 ára aldurinn taka æ sjaldnar bílpróf á meðan margir jafnaldrar mínir – ég þar með talinn – biðu á hurðarhúningnum á lögreglustöðinni á miðnætti til að fá bílpróf.“

Ekki Range Rover hjá öllum

Sumir tala um að kaupmenn okri á neytendum. Hvernig horfir þad við þér?

„Vöruverð er herra hérlendis en tíðkast erlendis. Það er meðal annars vegna tollastefnu, eins og ég kom inn á áðan. En það nægir ekki að bera saman verð hér á landi og erlendis. Það þarf að rýna í ársreikninga til að átta sig á því hvort verð sé að okra. Þar leynist sannleikurinn. Framlegð er ekki hærri hér en tíðkast erlendis. Mér þykir sérstaklega ósamngjarnt þegar smærri kaupmenn eru gagnrýndir með þessum hætti. Ég hvet gagnrýnendur til að stofna verslun til að átta sig á hvernig landið liggur. Það er dýrt að reka fyrirtæki, sérstaklega þar minni sem njóta ekki magnafsláttar og viðskiptavinir vilja að allt sé til á lager. Það er kostnaðarsamt. Margar litlar verslanir halda uppi einni fjölskyldu og það er ekki Range Rover í hláðinu hjá þeim öllum. Það þarf að horfa á heildarmyndina.“

Þú hefur stofnað þrjú fyrirtæki á skömmum tíma; opnaðir Sports Direct hér á landi, stofnaðir Boxið og nú Super1. Viltu frekar stofna fyrirtæki en kaupa þau?

„Ég er enginn fjárfestir. Það er ekki mitt. Kannski verður maður það einhvern tímann. En ég hef gaman að því að vasast í rekstri. Það er fátt skemmtilegra en að fara í búðir skoða og pæla. Á kvöldin er ég yfirleitt á netinu að reyna að fá hugmyndir um hvað hægt sé að gera betur og reyna að skilja betur þarfir viðskipta-

Novator fjárfestir í tísku

Novator leiddi 52 milljóna dollara, jafnvirði 6,2 milljarða króna, fjármögnun fyrir tæknifyrirtækið Rebag, sem rekur verslanir þar sem hægt er að kaupa og selja notaðar lúxushandtöskur fyrir konur. Á meðal hluthafa er General Catalyst. Þetta kemur fram í erlendum fjölmiðlum.

Nýta á fjármagnið til vaxtar. Rebag rekur fimm verslanir í New York City og Los Angeles og er stefnt að því að fjölga þeim í 30 til meðallangs tíma. Enn fremur verður fjárfest til að bæta leiðir til að verðmeta töskurnar.

Rebag býður meðal annars upp á að hægt sé að kaupa notaða tösku, eiga hana í

Björgúlfur Thor Björgúlfsson, aðaleigandi Novators.

allt að sex mánuði og skipta fyrir inn eign sem nemur um 70 prósentum af kaupverðinu.

Birgir Ragnarsson, meðeigandi í Novator, segir að þetta muni bylta viðskiptaháttum og sé til hagsbóta fyrir umhverfið. Mikil vaxtartækifæri séu fölgín í endursölu á lúxusvörum. Neytendur líti á gæðatöskur sem fjárfestingu. Rebag bjóði upp á leið inn á markaðinn og vettvang til að eiga viðskipti með töskurnar. „Endursala mun verða einn af hornsteinum lúxusmarkaðarins þegar vörumerki og verslanir sjá samlegðina," segir hann í tilkynningu í lauslegri þýðingu. – hvj

Maritech fjárfestir í Sea Data Center

Norska hugbúnaðarfyrirtækið Maritech hefur keypt um helming hlut í íslenska sprotafyrirtækinu Sea Data Center. Sea Data Center er alþjóðleg upplýsingaveita fyrir sjávarútveg, þar er til dæmis að finna nýjustu upplýsingar um þróun á mörkuðum, það er þróun hrávöruverðs, útlutningsverð og smásöluverð hjá verslanadejum til dæmis í Bretlandi. Þar er líka að finna upplýsingar um veiði og kvótanýtingu auk eigin greiningar og annarra ásamt hlekkjum á sjávarútvegsfréttir.

„Samningurinn felur í sér að Maritech, sem er eitt stærsta hugbúnaðarfyrirtækið fyrir sjávarútveg, mun meðal annars selja gögn frá okkur í sínu kerfi. Við stefnum á að viðskiptavinir geti borið eigin gögn saman við markaðsupplýsingar

Anna B. Theodórsdóttir hjá SDC og Oddvar Husby hjá Maritech.

til að bæta ákvarðanatöku. Þetta verður stórt skref inn í framtíðina fyrir sjávarútveg," segir Anna Björk Theodórsdóttir, framkvæmdastjóri Sea Data Center, í samtali við Markaðinn.

Hún segir að Sea Data Center muni einnig fá aðgang að stærsta teymi forritara í lausnum fyrir sjávarútveg og því muni þróun kerfa fyrirtækisins ganga hraðar fyrir sig. Auk þess hafi Maritech átta manna greiningarteymi sem muni leggja þeim lið.

Jafnframt muni Sea Data Center verða umboðsaðili fyrir Maritech á Íslandi. „Þeir hafa áður rekið fyrirtæki hér á landi og eru því komnir aftur á markaðinn," segir Anna Björk.

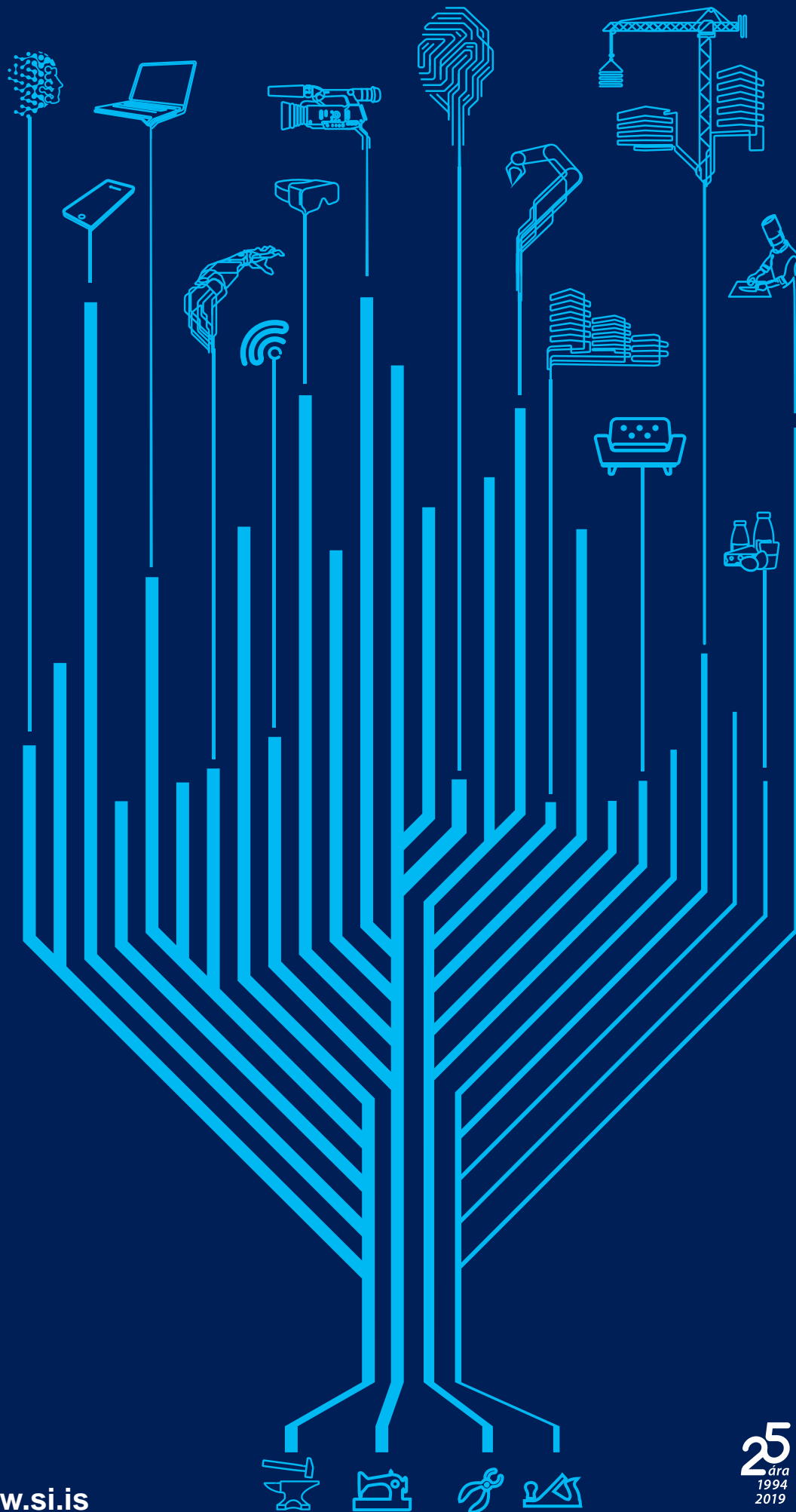
Sea Data Center var stofnað fyrir um ári en starfsemin hafði áður verið rekin af greiningardeild ráðgjafarfyrirtækisins Markó Partners. Maritech er með skrifstofur í Noregi, á Spáni, í Kanada og nú á Íslandi. – hvj

IÐNÞING 2019

Íslenskur iðnaður í fortíð, nútið og framtíð

Silfurberg í Hörpu fimmtudaginn 7. mars kl. 14.00

Íslenskur iðnaður hefur verið órjúfanlegur hluti af sögu Íslands. Á Iðnþingi 2019 verður þess minnst að 25 ár eru liðin frá stofnun Samtaka iðnaðarins. Á þinginu verður horft á það sem áunnist hefur í áranna rás, varpað verður upp myndum af stöðu dagsins í dag, auk þess sem rýnt verður í framtíðina sem er rétt handan við hornið. Forkólfar íslensks iðnaðar segja frá sinni sýn á framtíðina.

Skráning á www.si.is

25
ára
1994
2019

Samtök
iðnaðarins

Baldvin Björn og Ásgeir stofnuðu stofuna, sem síðvar varð BBA Legal, árið 1998. Sumum kollegum þótti undarlegt að sérhæfa sig einungis í fyrirtækjalögfræði. FRÉTTABLAÐIÐ/ANTON BRINK

Aldrei haft meira að gera en eftir hrun

BBA Legal byggði upp öflugna ráðgjöf í orkumálum þegar verkefnum tengdum endurskipulagningu fjármálakerfisins tók að fækka. Baldvin Björn Haraldsson eigandi segir stofuna hafa fengið fjölda fyrirspruna frá erlendum fjárfestum vegna innviðaverkefna.

Þorsteinn Friðrik
Halldórsson
tfh@frettabladid.is

Fá eru þau mál, er varða umsvif erlendra fyrirtækja og fjárfesta á Íslandi, sem lögmannsstofan BBA Legal kemur ekki að. Verulegur hluti tekna BBA Legal kemur frá útlöndum en stofan var sú fyrsta hér á landi til að sérhæfa sig í fyrirtækjalögfræði þegar hún var stofnuð fyrir rétt rúmum 20 árum.

Baldvin Björn Haraldsson, einn stofnenda og eigenda BBA Legal, rekur sögu stofunnar í ýtarlegu viðtali við Markaðinn, og sókn hennar í orkumálum en BBA Legal hefur meðal annars verið falið að semja heildstæða jarðvarmalöggjöf í Djíbúti fyrir stjórnvöld þar í landi.

Baldvin segir erlenda fjárfesta hafa sýnt íslenskum innviðaverkefnum mikinn áhuga og nefnir stækun flugstöðvar Leifs Eiríkssonar, Borgarlínuna og nýja Laugaraldsvöllinn. Stjórnvöld þurfi að vera opnari gagnvart einkafjárfestingu í innviðum, bæði innlendri og erlendri.

Þá segir hann að breyta þurfi lagaumgjörðinni þannig að eignarhald lögmannsstofa lúti sömu lögumálum og eignarhald annarra fyrirtækja. Núverandi löggjöf hamli því að íslenskar lögmannsstofur geti stækkað og boðið ráðgjöf á fleiri sviðum.

Þegar Baldvin Björn og Ásgeir Á. Ragnarsson héldu til náms erlendis, Baldvin til Frakklands og Ásgeir til Bandaríkjanna, hétu þeir því að þegar heim væri komið myndu

Atkvæðamikil í orkugeiranum

BBA Legal var umsvifamikil í ráðgjöf vegna jarðvarmaverkefna fyrir hrun. Nú hefur stofan aftur hafið sókn inn á orkumarkaðinum að sögn Baldvins.

„Á árunum 2006 – 2008 vorum við úti um allan heim í ráðgjöf fyrir íslensk fyrirtæki sem vildu nýta jarðvarma á erlendri grundu, en verkefnaflæðið stöðvaðist að miklu leyti árið 2007 þegar pólitískt umrót átti sér stað í Orkuveitunni. Eftir endurskipulagningu fjármálakerfisins byggðum við aftur upp þessa ráðgjafarstarfsemi. Við stóðum til dæmis að útgáfu bókar á árinu 2017 sem fjallaði um samanburð á jarðvarmalöggjöf í 16 löndum. Við fengum til liðs við okkur fimmtán erlendar lögmannsstofur til verksins, sem eru margar af stærstu stofum í heimi. Þetta var fyrsta sóknin aftur inn á þennan markað.“

Á meðal nýlegra verkefna í

orkumálum BBA er lögfræðileg ráðgjöf fyrir Corbetti Geothermal, sem sérhæfir sig í þróun jarðvarma á heimsvísu, vegna jarðvarmalöggjafar í Eþíópíu. Þá starfar BBA Legal að þróun jarðvarmaverkefna í Tyrklandi og í Strassborg í Frakklandi, í samstarfi við önnur íslensk fyrirtæki. Nú hefur stofunni verið falið að semja heildstæða jarðvarmalöggjöf í Djíbúti fyrir stjórnvöld þar í landi.

„Ég sé mikil tækifæri í frekari sókn á þessu sviði vegna þess að það er talsverður skortur á þessari löggjöf í heiminum. Verkefni fyrir hið opinbera gefa kannski ekki mest af sér enda þarf að taka þátt í útboðum til að fá þau en þau geta verið gefandi á annan hátt. Það er til dæmis ólíkt að vinna fyrir stórfyrirtæki og síðan Djíbúti þar sem helmingur þjóðarinnar hefur ekki aðgang að rafmagni.“

Þeir stofna lögmannsstofu sem sérhæfði sig í fyrirtækjalögfræði. Á þeim tíma var engin stofa sem sérhæfði sig í fyrirtækjalögfræði og Baldvin segir að stofan, sem þeir stofnuðu í október 1998 og síðar varð BBA Legal, hafi því verið nýsköpunarfyrirtæki í vissum skilningi.

„Sumum kollegum okkar þótti þetta verulega undarleg viðskiptahugmynd hjá okkur. Einhverjir fengu hreinlega hláturskast þegar við sögðum frá þessu, svo fráleitt fannst þeim að hægt væri að reka lögmannsstofu með þessum hætti.

Á þessum tíma voru margir einyrkjar og litlar lögmannsstofur sem einblíndu á innheimtumál, skadabótamál og málflutning. Mikill minnihluti verkefna sneri að fyrirtækjalögfræði,“ segir Baldvin Björn.

Baldvin og Ásgeir keyptu efstu hæðina í hinum svokallaða Stóra turni í Kringlunni undir stofuna og ekkert var til sparað. Stofan fékk nafnið IMA sem stóð fyrir Íslenskur málflutningur og alþjóðaráðgjöf.

„Við keyptum hæðina og létum innrétta hana í Boston Legal-stíl.

Ég er ekki viss um að Íslendingar geri sér grein fyrir hversu miklar pólitískar afleiðingar þetta mál hafði í Hollandi.

Baldvin Björn Haraldsson, einn eigenda BBA Legal

Öll húsgögnin voru úr mahóniviði, stólarnir úr bláu flaueli og grænir leslampar stóðu á borðunum. Við vildum vera spikk og span, klæddum okkur í jakkaföt og bindi, settum auglýsingu í blaðið um opnun stofunnar og biðum eftir því að síminn hringdi. Eftir nokkra tíðindalaus daga hélt ég að síminn væri bilaður!“ segir Baldvin.

Fyrsti viðskiptavinurinn utan vina og vandamanna var Olgeir Kristjánsson, þáverandi forstjóri EJS. Hann hafði séð auglýsinguna og vildi skoða hvað stofan hefði fram að færa. Í kjölfarið batnaði verkefnastaðan til muna. Stofan tapaði þó töluverðu fé, alls 19 milljónum króna, á fyrsta rekstrarárinu 1999 en það er eina árið sem stofan hefur skilað rekstrartapi.

„Ég man að tengdapabbi endurskodaði fyrirtækið á fyrsta árinu og var allt annað en ánægður með ársreikninginn. Það var því eins gott að spýta í lófana. Þetta var raunar erfiður róður allt til ársins 2000, þegar Ásberg Pétursson eigandi Fiskverkunar Ásbergs, keypti húsnæðið af okkur. Við græddum aðeins á þessum viðskiptum og gátum fleytt rekstrinum áfram,“ segir Baldvin. Stofan flutti haustið

2001 í Skógarhlíð þar sem endurskoduð fyrirtækið PwC var og er til húsa. Samstarf tókst á milli fyrirtækjanna og IMA tók upp nafnið Landwell.

„Þetta var mikilvægt skref vegna þess að á árinu 2002 hófst vinna við að aðgreina ráðgjafarstarfsemi PwC á alþjóðavísu frá endurskoduðum hluta félagsins. Þessi uppskipting var hluti af alþjóðlegu verkefni sem náði til meira en 60 landa. Við vildum tryggja að lögfræðileg ráðgjöf við uppskiptingu íslenska hlutans lenti hjá okkur, og þurftum því að gera okkur svoltið breiða. Við sögðumst vera með sérfræðinga á flestum sviðum, en vorum í raun bara þrjú lögfræðingar, við Ásgeir og Einar Baldvin Arnason. Það er stundum heppilegt að heita tveimur nöfnum, því Einar Baldvin gat þannig verið yfir tveimur sviðum, stundum sem Einar og stundum sem Baldvin. Við hefðum aldrei fengið þetta verkefni ef þeir hefðu komið til landsins og séð hversu fámenn við vorum,“ segir Baldvin.

„Það þarf stundum að setja út kassann til að ná árangri. Þetta verkefni var mikil prófraun fyrir okkur, enda áttum við þarna í samstarfi við sumar af stærstu og virtustu lögmannsstofum heims. Við höfum svo átt í afar góðu samstarfi við þessar stofur síðan.“

Landwell varð BBA Legal árið 2006, þá orðin þriðja stærsta lögmannsstofa landsins og enn sú eina sem sérhæfði sig eingöngu í fyrirtækjalögfræði. Umsvifin jukust í takt við uppganginn í hagkerfinu en þegar fjármálakrisan skall á haustið 2008 var framtíðin tvísýn.

„Það voru mörg símtölin þessa mánuðina. Ég bjó úti í London á

þeim tíma og var að koma útibúinu okkar þar í gang. Staðan var sú að allir stærstu viðskiptavinir okkar, íslensku bankarnir, voru að verða gjaldþrota. Þegar þeir féllu varð eðlilega mikill órói og manni fannst ekki útilokað að við færum einnig á hliðina," segir Baldvin. Raunin var hins vegar önnur því fram undan var endurskipulagning fjármála-kerfisins. BBA Legal hefur aldrei haft meira að gera en á árunum eftir fjármálahrunið. Stofan flutti skrifstofu sína í turninn á Höfðatorgi árið 2009 og tryggði sér efstu skrifstofuhæðina með útsjónarsemi.

„Við töldum okkur hafa tryggt efstu tvær hæðirnar í turninum en þegar það átti að ganga frá samningunum þá kom í ljós að búið var að semja við FL Group um að taka þrjár efstu hæðirnar. Okkur var boðin 16. hæðin fyrir neðan en við sömdu þannig að ef FL Group gæti af einhverjum ástæðum ekki staðið við samningana sína þá fengjum við efstu hæðina. Síðan fór sem fór fyrir FL Group og við áttum að fá efstu hæðina en þá var ákveðið að ráðstafa henni í lúxusbúðir. Við fengum næstefstu og höfum verið þar síðan.“

Vertiðin endist aldrei

BBA Legal vann í mörgum málum tengdum endurskipulagningu fjármála-kerfisins, meðal annars fyrir þrotabú Glitnis og kröfuhafa í slitameðferð Landsbankans. Þá rak stofan mál fyrir spænska bankann Aresbank sem átti um 20 milljarða króna í peningamarkaðssjóðum bankanna. Snerist málið um hvort sjóðirnir væri skilgreindir sem innistæður eða ekki og fór fyrir EFTA-dómstólinn. Stærstu verkefni voru hins vegar þau sem BBA Legal rak fyrir breska ríkið og sextán hollensk sveitarfélög.

„Neyðarlögin tryggðu innistæðum í erlendum útibúum íslensku bankanna forgang í slitameðferð gömlu bankanna, þannig að þær væru því sem næst jafnstæðar innistæðum íslensks almennings, sem færðust í nýju bankana. Þessi forgangur innistæðna þýddi að talsvert minna fékkst greitt upp í almennar kröfur. Þessari löggjöf var mótmælt af hálfu stóru erlendu bankanna sem töldu neyðarlögin vera afturvirkta löggjöf sem sett hafi verið á síðustu stundu. Okkar hlutverk var að verja neyðarlögin og tryggja það að þessar 300 þúsund bresku innistæður á Icesave reikningunum sem breska ríkið tók yfir nytu forgangs. Heildarkrafa breska ríkisins var yfir 1.000 milljarðar og ég veit ekki betur en að þetta sé stærsta krafa sem deilt hafi verið um í íslensku dómsmáli. Mál hollensku sveitarfélaganna sem lögðu peninga inn á Icesave var af sama meidi," segir Baldvin.

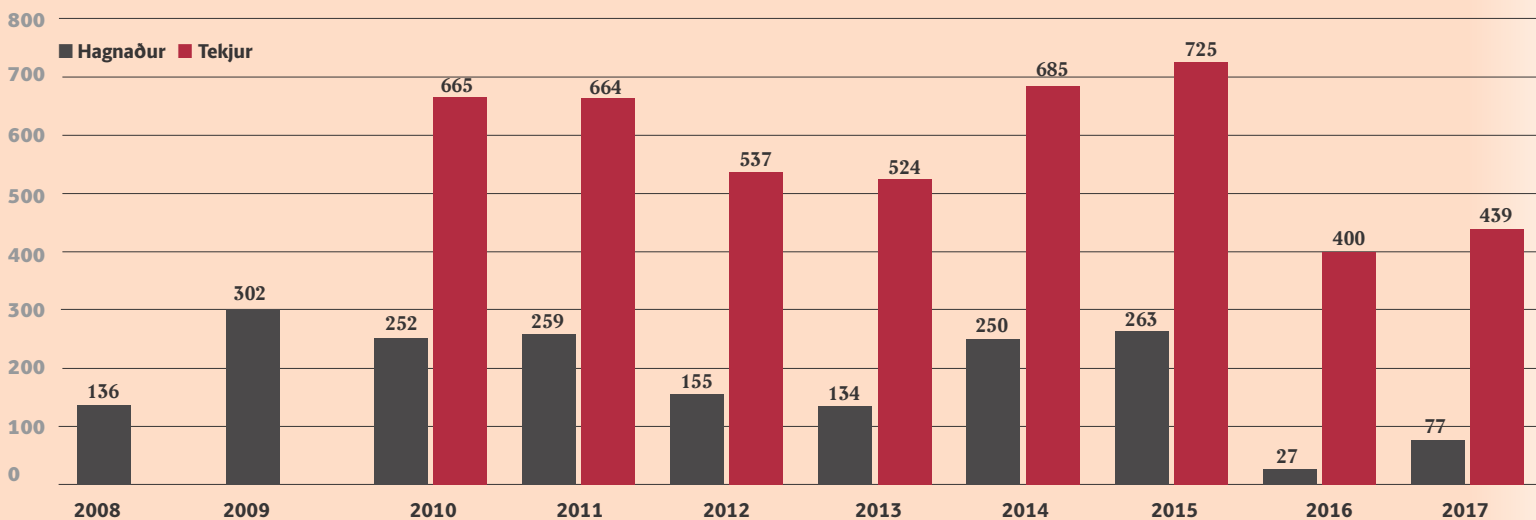
Baldvin rifjar upp fund sem boðaður var með forsvarsmönnum hollensku sveitarfélaganna þegar mála- reksturinn var í undirbúningi.

„Við Katrín Helga Hallgrímsdóttir fórum til Hollands til að halda fyrirlestur um hvernig við myndum verja málstað sveitarfélaganna fyrir íslenskum dómstólum. Lögmaður frá Stibbe, hollensku lögmannsstofunni sem vann með okkur í málinu, hafði sagt að þetta yrði líklega erfiðasti fyrirlestur sem við hefðum haldið, enda var málið gríðarlega pólitískt í Hollandi. Við áttum að búa okkur undir margar og erfiðar spurningar. Eftir kynninguna var hins vegar þögn, það kom engin spurning. Ég spurði lögmanninn hvernig stæði á þessu og hann sagði að sveitarstjórnarkosningum væri nýlökid og að búið væri að kjósa út alla þá sem höfðu verið við stjórnvölinn. Þeir sem voru á fundinum vissu sem sagt sáralítið um málið. Ég er ekki viss um að Íslendingar geri sér grein fyrir hversu miklar pólitískar afleiðingar þetta mál hafði í Hollandi.“

Endurskipulagning fjármála-kerfisins kláraðist að mestu leyti árið 2016. Voru það viðbrigði?

„Svona vertið endist aldrei. Við vissum það og ræddum margoft

Hagnaður og tekjur BBA Legal 2008-2017

Ekki voru tiltækar tölur yfir tekjur árin 2008 og 2009

Eigendurnir ásamt Elisabetu Ingunni Einarsdóttur, framkvæmdastjóra BBA Legal. FRÉTTABLAÐIÐ/ANTON BRINK

Mér finnst ekki laust við að hluti stéttarinnar taki sig heldur hátíðlega. Þegar upp er staðið erum við ráðgjafar.

Baldvin Björn Haraldsson, einn eigenda BBA Legal

um að verkefnaflæði myndi sjatna. Í þó nokkur ár eftir hrúnið var stór hluti viðskiptalífisins í gríðarlegri baráttu til þess að koma í veg fyrir að fyrirtæki og einstaklingar færu á hausinn og aðrir voru að verjast kröfum um fangelsisvist. Þetta var alveg ótrúleg baráttu sem mér finnst að hafi að mestu leyti lokið á árinu 2016, þótt auðvitað sé baráttan að einhverju leyti enn í gangi. Á árinu 2016 datt botninn svolítið úr, hvað okkar verkefni snerti. Stærstu slagirnir voru að klárast og okkar fólk var alveg búið á því eftir ótrúlega keyrslu. Þetta var í fyrsta sinn í mörg ár þar sem allir gátu tekið gott sumarfrí," segir Baldvin.

Gríðarlegur áhugi erlendis á innviðum

Helstu verkefni BBA Legal snúa að ráðgjöf í tengslum við kaup og sölu á fyrirtækjum, fjármögnun og almennri fyrirtækjaráðgjöf. Spurður hvaða tækifæri hann sjái fram undan nefnir Baldvin innviðaverkefni.

„Við sjáum að Ísland er komið aftur á kortið hjá innviðarfestum. Margir sem við höfum átt í samskiptum við hafa áhuga á stækknun flugstöðvar Leifs Eiríkssonar, Borgarlínunni og nýja Laugar-dalsvöllum svo dæmi séu tekin," segir Baldvin. „Áhuginn er gríðar-

legur, við fáum fullt af fyrirspurnum erlendis frá vegna innviðaverkefna. Þetta eru innviðarfestar, stór verktafyrirtæki og stórir rekstraradilar á samgönguvirkjum. Stór alþjóðleg fyrirtæki.“

Baldvin segir að íslensk stjórnvöld, bæði ríkisvaldið og sveitarfélög, þurfi að vera opnari gagnvart einkafjárfestingu í innviðum og aðkoma erlendra fjárfesta geti haft mikinn þjóðfélagslegan ábata í för með sér.

„Þetta eru fyrirtæki og fjárfestar sem búa yfir gríðarlegri sérþekkingu á sínu sviði og tengingum úti um allan heim. Þegar kemur að því að reka stór mannvirki eða samgönguvirki þarf þekkingu, fjármagn, alþjóðleg tengsl og tæknilausnir sem við búum ekki endilega yfir á Íslandi. Ef við viljum að vel sé staðið að stórfelldri innviðauppyggingu þá er mikilvægt að leita þekkingar út fyrir landsteina og fá erlend fyrirtæki til samstarfs við íslenska aðila. Ég held að við séum stundum of viðkvæm fyrir því að erlendir aðilar standi að mikilvægri uppbyggingu hér – við ættum að horfa frekar á að samningagerð og lagaumgjörð utan um slík verkefni sé í lagi," segir Baldvin Björn. Hann tekur dæmi um samningana varðandi uppbyggingu á Hörpu en BBA Legal sá um samningagerð í kringum verkefnið.

„Harpa var boðin út og einkafjárfestar hugðust eiga og reka Hörpuna með styrkjum frá ríki og borg í 35 ár. Eftir að samningar höfðu verið gerðir, urðu allir hlutaðeigandi gjaldþrota, þar á meðal bankinn sem fjármagnaði bygginguna. Einkaframtak í innviðauppyggingu hlaut kannski svolítið ótímabæran dauðdaga í kjölfarið finnst mér. Það gleymist algerlega í umræðunni að verkefnið fór á hliðina vegna alþjóðlegrar fjármálakrisu," segir Baldvin og nefnir að BBA Legal hafi barist fyrir því að koma vanefndaákvæði

inn í samningana sem gerði yfirvöldum kleift að yfirtaka Hörpu á hagstæðu verði. Umrædd ákvæði hafi sparað yfirvöldum verulegar fjárhæðir, sennilega 4-6 milljarða króna.

„Það sem skipti mestu máli í þessum efnun, hvort sem um er að ræða erlenda eða innlenda fjárfesta, er að lagaramminn sé góður og að rétt sé búið um hnútana þannig að ríki og sveitarfélög geti gripið til úrræða ef illa fer.“

Löggjöfin hamlar lögmansstofum

Baldvin segir lagaumgjörðina í kringum lögmansstofur afturhaldssama. Furdulegt sé að enn geti einungis lögmenn átt lögmansstofur, þegar lögmansstórf felist að mestu leyti í hefðbundinni ráðgjöf. Þetta sé að breytast víða erlendis.

„Mér finnst ekki laust við að hluti stéttarinnar taki sig heldur hátíðlega. Þegar upp er staðið erum við ráðgjafar. Umgjörðin er hins vegar þannig í dag að þú mátt ekki eiga lögmansstofu á Íslandi nema hafa réttindi til málflutnings og í raun má varla starfa á lögmansstofu nema vera með lögmansréttindi. Lögmannafélagið hefur til dæmis að undanfönu gert athugasemdir við að framkvæmdastjórar á lögmansstofum séu ekki með lögmansréttindi. Ég hefði haldið að Lögmannafélagið ætti að einbeita sér að mikilvægari hlutum sem eru lögmannaáttinni til hagsbóta. Við erum til dæmis með frábæran framkvæmdastjóra, Elisabetu Einarssdóttur, sem rekur fyrirtækið með miklum myndarbrag. Það er fráleitt að framkvæmdastjórar lögmansstofa geti ekki átt hlut í þeim nema þeir hafi réttindi til málflutnings.“

Hvada ábata hefði það í för með sér að breyta umgjörðinni og leyfa öðrum en lögmönnum að eiga í lögmansstofum?

„Þetta snýst ekki einungis um

Sterk tenging við Frakkland

Baldvin hefur gegnt stöðu formanns Fransk-íslenska viðskiptaráðsins í 6 ár og hefur viðhaldið sterkri tengingu við Frakkland sem rekja má aftur til þess þegar hann stundaði þar nám.

„Eftir að hafa unnið í tvö ár í lögfræðistörfum hér heima ákvað ég árið 1995 að flytja til Frakklands og sækja um nám. Það reyndist erfitt vegna þess að ég kunni ekki frönsku. Ég fór því að vinna á bar á Bastillutorginu þar sem ég lærði grunninn. Stuttu síðar hitti ég enskan lögfræðing sem hafði unnið fyrir SÍF á sínum tíma og fékk inni á skrifstofunni hans. Þar fékk ég hjálp við að þýða umsóknareyðublöðin í skólann á frönsku," segir Baldvin.

Frönskuþrófið sem var skilyrði fyrir inntöku var fellt niður og með góð meðmæli komst Baldvin því í tveggja ára framhaldsnám í lög- og viðskiptafræði í París eftir einungis þriggja mánaða dvöl.

„Ég slapp inn í skólann fyrir algjöra tilviljun. Það tók mig sex mánuði að verða viðræðuhæfur og skilja kennarana. Þetta var talsverð áskorun, en gríðarlega reynslumikið og eftirminnilegt tímabil. Smám saman náði ég samt tókum á tungumálinu, kláraði námið og tók lögmansréttindin úti í París," segir Baldvin.

Baldvin hefur sem áður segir gegnt formennsku fyrir Fransk-íslenska viðskiptaráðið um nokkurra ára skeið og þá sat hann í átta ár í gerðardómi Alþjóða viðskiptaráðsins í París, fyrir hönd Íslands. Vorið 2017 var hann sámdur riddarakrossi af franska ríkinu fyrir störf sín.

„Skirteinið sem fylgdi riddarakrossinum er undirritað af þáverandi forseta Frakklands, Francois Hollande. Ég er ekki frá því að þetta hafi verið eitt af hans síðustu embættisverkum," segir Baldvin spöskur, „því hann undirritaði skjalið 10. maí og lét af störfum þremur dögum síðar.“

Ábata, heldur að stéttin átti sig á því að lögmansstofur eru fyrirtæki og eiga að lúta lögmálum sem slík. Það er svo einnig ljóst að þessi löggjöf hamlar því að lögmansstofur geti stækkað og boðið ráðgjöf á fleiri sviðum. Í dag eru stóru endurskoðunarfræðistofa hér á landi, sem eru ekki undirorpnar slíkrri löggjöf. Það þarf að eiga sér stað framþróun í eignarhaldi á lögmansstofum svo þær séu samkeppnishæfar. Menn eru svolítið á afturlöppunum hvað þetta varðar hér heima.“

Vilja umbylta samkeppnislöggjöfinni

Franskir og þýskir stjórnálmenn gagnrýna harðlega ákvörðun evrópskra samkeppnisfirvalda um að ógilda samruna Siemens og Alstom. Breyta þurfi evrópskum samkeppnisreglum þannig að fyrirtæki í álfunni geti keppt við kínverska keppinauta.

Kristinn
Ingi Jónsson
kristinningi@frettabladid.is

Stjórnvöld í Frakklandi og Þýskalandi hafa kallað eftir því að evrópskum samkeppnislögum verði umbylt eftir að framkvæmdastjórn Evrópusambandsins ógilti fyrr í mánuðinum samruna lestaframleiðendanna Siemens og Alstom.

Franski efnahagsráðherrann Bruno Le Maire, sem hefur ausið skömmum yfir framkvæmdastjórnina vegna ákvörðunarinnar, sagðist í síðustu viku vilja búa til „evrópskan iðnaðarrisa“ til þess að sporna gegn vaxandi umsvifum Kínverja í Evrópu.

A blaðamannafundi með þýska fjármálaráðherranum Olaf Scholz í Brussel sagði Le Maire að samkeppnisreglur Evrópusambandsins væru arfleifð frá tuttugustu öldinni sem veittu kínverskum fyrirtækjum forskot gagnvart keppinautum þeirra í Evrópu.

Hann boðaði umfangsmiklar breytingar – nokkurs konar umbyltingu – á evrópskri samkeppnislöggjöf sem fælust meðal annars í því að veita leiðtogum Evrópusambandsríkja – nánar tiltekið leiðtogaráði sambandsins – vald til þess að snúa við ákvörðunum framkvæmdastjórnar sambandsins í samrunamálum.

„Evrópsk fyrirtæki keppa oft á tíðum á heimsvísu við bandarísk og Asísk fyrirtæki sem eru í afar sterkri stöðu á heimamörkuðum sínum,“ sagði Peter Altmaier, efnahagsráðherra Þýskalands, í samtali við Financial Times fyrr í vikunni og bætti við: „Þannig að Evrópusambandið ætti að leyfa fyrirtækjum að vera til og verða að alþjóðlegum fyrirtækjum sem eru nægilega stór til þess að standast samkeppnina.“

Önnur tillaga snýr að því að víkka út skilgreiningu framkvæmdastjórnar Evrópusambandsins á mörkuðum þannig að í samrunamálum taki framkvæmdastjórnin í meiri mæli tillit til markaðshlutdeildar viðkomandi fyrirtækja á heimsvísu. Ekki dugi að meta einungis hlutdeild fyrirtækjanna á sínum heimamarkaði eða Evrópumarkaði.

Þótt sé ákvarðanir

Þeir sérfræðingar á sviði samkeppnisréttar sem Financial Times ræddi við segja að tillögurnar muni – verði þær að veruleika – gjörbylta áratugalangri framkvæmd evrópskra samkeppnisfirvalda.

Ekkert verður af sameiningu jarnbrautarstarfsemi Siemens og Alstom. NORDICPHOTOS/GETTY

Gæti haft áhrif á framtíð Vestagers

Ákvörðun framkvæmdastjórnar Evrópusambandsins um að hafna sameiningu jarnbrautarstarfsemi Siemens og Alstom gæti haft afdrifaríkar afleiðingar í för með sér fyrir Margrethe Vestager, danska stjórnmalaskörunnginn sem stýrir samkeppnisdeild framkvæmdastjórnarinnar. Þannig telja viðmælendur Financial Times líkurnar hafa minnkað á því að Vestager hreppi áhrifa-stöðu innan helstu stofnana Evrópusambandsins, svo sem forsetaembætti framkvæmdastjórnarinnar þegar núverandi forseti, Jean-Claude Juncker, hverfur á braut síðar á árinu.

„Þetta er leitt fyrir hana,“ segir einn embættismaður sem þekkir vel til mála. Franskir og þýskir stjórnálmenn hugsi

henni þegjandi þörfina. Vestager, sem var áður fjármálaráðherra Danmerkur og leiðtogi Róttæka vinstriflokksins, hefur verið orðuð við embætti forseta framkvæmdastjórnarinnar en ötul framganga hennar sem samkeppnismálastjóri Evrópusambandsins, sér í lagi gagnvart tæknirísunum Apple og Google, hefur vakið mikla athygli. Stjórnsmenn dönsku stjórnmalakonunnar eru hins vegar hvergi bangnir. „Ákvörðunin sýnir skýrlega að hún er óhrædd við að taka ákvarðanir, líka ákvarðanir sem eru ekki endilega til vinsælda fallnar, en er það ekki það sem við þurfum nú á að halda í Evrópu?“ segir Morten Helveg Petersen, danskur þingmaður á Evrópuþinginu.

Ekki eigi að vanmeta möguleg áhrif þeirra.

Nicholas Levy, meðeigandi á lögmannsstofunni Cleary Gottlieb, segir að tillögurnar muni „í grundvallaratriðum breyta skipulagi evrópsks samrunaefirlits“. Í stað sérfræðigreiningar á grundvelli vel skilgreindra lagafyrirmæla verði meira um pólitískar ákvarðanir.

„Hlutverk framkvæmdastjórnar-

innar verður veigaminna og gagnsæið og stöðugleikinn sem einkennt hafa evrópskt samrunaefirlit í þrjátíu ár verða ekki lengur fyrir hendi,“ nefnir Levy. „Það er erfitt að sjá hvernig það ætti að skila sér í betri ákvarðanatöku og samkeppnishæfari mörkuðum.“

Sú ákvörðun framkvæmdastjórnar Evrópusambandsins að ógilda samruna Siemens og Alstom hefur

vakið mikla gremju á meðal franska og þýskra stjórnálmanna sem segja að ákvörðunin þjóni fyrst og fremst hagsmunum kínverska ríkisrisans CRRC, stærsta framleiðanda lesta í heiminum og helsta keppinautar evrópsku fyrirtækjanna.

Tekjur sameinaðs félags Siemens og Alstom hefðu numið um 15 milljörðum evra, jafnvirði um 2.050 milljarða króna, á ári.

Vonir stjórnendanna stöðu til þess að með samstarfi undir merki Siemens-Alstom yrði til evrópskur risi sem gæti látið að sér kveða um allan heim og þá sér í lagi í samkeppninni við CRRC.

Margrethe Vestager, yfirmaður samkeppnismála hjá Evrópusambandinu, tók fram í yfirlýsingu að samruninn hefði getað leitt til verðhækkana og minni samkeppni á evrópskum lestamarkaði, farþegum til tjóns.

„Fyrirtækin voru ekki viljug til þess að bregðast við alvarlegum samkeppnislegum áhyggjum okkar,“ sagði hún.

Vestager vísaði því jafnframt á bug að sameining Siemens og Alstom væri nauðsynleg til þess að bregðast við vaxandi samkeppni frá Kína. Evrópski lestamarkaðurinn væri „blómlegur“ og þar mætti finna ýmis stórfyrirtæki á borð við Siemens og Alstom. Þar að auki benti fátt til þess að Kínverjar myndu hefja sölu á lestum í Evrópu á næstunni.

Ég trúir því heitt að rétta lausnin sé ekki meiri klofningur, heldur meiri samvinna á milli franska, þýskra og annarra evrópskra fyrirtækja.

Bruno Le Maire,
efnahagsráðherra
Frakklands

Spurning um líf eða dauða

Altmaier viðurkennir að nýkynntar tillögur franska og þýskra stjórnvalda að breytti samkeppnislöggjöf komi einkum til vegna áður nefndrar ákvörðunar framkvæmdastjórnarinnar frá því fyrr í mánuðinum. Ákvörðunin vekur áleitnar spurningar um stöðu evrópskra fyrirtækja sem eigi í samkeppni við kínverska ríkisfyrirtæki.

„Það er óumdeilanlegt að þegar þú starfar á alþjóðlegum mörkuðum þarftu að ná ákveðinni stærð til þess að geta staðið þig í samkeppninni,“ segir ráðherrann.

Það á sérstaklega við, að mati ráðherrans, í tilfellum fyrirtækja sem „framleiða flugvélar, lyftur í eitt hundrað hæða byggingar eða lestir þar sem verkefni geta kostað 30 milljarða evra eða meira,“ nefnir Altmaier. „Þess vegna er mikilvægt að við brjótum ekki þessi fyrirtæki upp eða leggjum stein í götu þeirra.“

Tillaga Le Maires um að veita leiðtogum Evrópusambandsríkja neitunarvald gagnvart ákvörðunum framkvæmdastjórnarinnar í samrunamálum er áþekkt því fyrirkomulagi sem gildir um ríkisstyrki til evrópskra fyrirtækja. Í fréttaskýringu Financial Times er hins vegar bent á að ráðherrar í leiðtogaráðinu hafi afar sjaldan beitt neitunarvaldi í ríkisstyrkjumálum.

Franskir embættismenn sem blaðið ræddi við segja að hugmynd ráðherrans megi rekja til reglna sem gilda þar í landi. Þannig hafi Le Maire sem dæmi snúið á síðasta ári við ákvörðun franska samkeppnisfirvalda sem höfðu sett tilteknum samruna á milli landbúnaðarfyrirtækja ströng skilyrði.

„Það er kominn tími fyrir Evrópu til þess að vakna og skilja það að tæknipróunin er mjög hröð um þessar mundir,“ segir franskir ráðherra. „Þetta er spurning um líf eða dauða fyrirtækja.“

Banna skortsöluviðskipti með hlutabréf í Wirecard

Þýska fjármálaeftirlitið bannaði á mánudag fjárfestum að skortselja hlutabréf í fjárfestufyrirtækinu Wirecard, sem er skráð á hlutabréfamarkaði í Frankfurt, vegna mikils flóks á gengi bréfanna.

Tilkynning fjármálaeftirlitsins kom í kjölfar fregna af því að saksóknarar í þýsku borginni München hefðu hafið rannsókn á mögulegum brotum blaðamanns Financial Times á verðbréfavíðskiptalögum en umræddur blaðamaður hefur á undanförunum vikum fjallað ítarlega um meint bókshaldsbrot þýska tæknifyrirtækisins.

Talsmaður Financial Times sagði allar ásakanir gagnvart dagblaðinu og blaðamönnum þess „tilhæfulausar og rangar“.

Þýska fjármálaeftirlitið nýtti sér

lagaákvæði sem það notaði síðast í fjármálahruninu árið 2008 til þess að banna skortsöluviðskipti með hlutabréf í Wirecard. Vísaði eftirlitið til „mikilvægis“ félagsins fyrir þýska hagkerfið til stuðnings ákvörðun sinni og tók einnig fram að gengisflóktið ógnaði „alvarlega“ tiltrú markaðarinnar.

Taki fjárfestir skortstöðu í hlutabréfum félags skapast honum hagnaður við verðlækkingu viðkomandi bréfa. Með öðrum orðum veðjar fjárfestirinn á að bréfin lækki í verði.

Gengi hlutabréfa í Wirecard hefur fallið um tugi prósentu eftir að Financial Times hóf að flytja fregnir fyrir í vetur af óvenjulegum reikningsskilum nokkurra dótturfélaga tæknifyrirtækisins í Asíu. – kj

Býst við fleiri gjaldþrotum flugfélaga

Forstjóri írsku flugvélaeigunnar Avolon, sem er einn af leigusölum WOW air, segir að þrátt fyrir áframhaldandi sterka eftirspurn eftir flugi muni fleiri flugfélög fara í gjaldþrot í ár en áður. Of mörg „ódyr sæti“ séu í boði á flugmarkaðinum.

„Svo virðist sem sterkari flugfélögin séu að verða sterkari og veikari flugfélögin að veikjast hraðar,“ segir Domhnal Slattery, forstjóri Avolon, í samtali við Financial Times.

Í nýlegri afkomutilkynningu frá félaginu, sem sérhæfir sig í fjármögnun og útleigu flugvéla, var sérstaklega tekið fram að „fullnýttar flugvélar [væru] ekki alltaf gleðiefni“ en í því sambandi var vísað til þeirrar hrinu gjaldþrota sem farið hefur um evrópskan flugmarkað undanfarnin misseri.

Domhnal Slattery, forstjóri írsku félagsins Avolon. NORDICPHOTOS/GETTY

John Higgins, framkvæmdastjóri rekstrar Avolon, segir flugfélög þurfa að sýna heilbrigða skynsemi. „Við erum að horfa upp á fleiri flugfélög glíma við lausafjarvanda og hærrí vexti sem bætist ofan á hækkandi oliuverð,“ nefnir hann. Félagið viti vel að það geti ekki forðast áhættu að öllu leyti, heldur reyni það að vinna með þeim viðskiptavinum sínum sem lenda í vandræðum að viðbraðgsáætlunum.

Sem kunnugt er tók írski félagið í lok nóvember í fyrra til sín fjórar flugvélar sem voru í rekstri WOW air. Leigusamningnum við íslenska lággjaldflugfélagið var hins vegar ekki rift og kom fram í írskum fjölmiðlum að flugfélagið gæti fengið vélarnar til baka þegar rekstur þess kæmist aftur á réttan kjöl. – kj

Samband við sex heimsálfur

Hvíta húsið og FleishmanHillard
koma þér í samband við fólk

6 heimsálfur
30 lönd
104 borgir

Það er okkur sönn ánægja að tilkynna að Hvíta húsið er orðið aðili að FleishmanHillard samstæðunni, sem er með 104 skrifstofur út um allt. Ekki samt á Suður-skautslandinu. Það kemur.

**Ein stærsta
almannatengsla-
og samskiptastofa
í heimi**

FleishmanHillard er ein stærsta PR og samskiptastofa í heiminum. Þar starfar sterkur hópur af hæfileikaríku fólki, alveg eins og hjá Hvíta húsinu. FleishmanHillard og Hvíta húsið deila þeirri sýn að samstarfsgleði og áhugi á fólki sé það sem þarf til að ná árangri. Það verður því heldur betur spennandi að hefja vegferð um heiminn með nýjum vinum.

**Hugmyndir um
allan heim**

Ótroðnar slóðir eru skemmtilegar. Við hlökkum til að koma góðum hugmyndum viðskiptavina okkar á nýja staði.

Hvíta Húsið

FLEISHMANHILLARD

Flugfarþegar eru orðnir kröfuharðari

Svipmynd

Birna Ósk Einarsdóttir

Nám:

B.Sc. frá Háskólanum í Reykjavík í viðskiptafræði
M.S. frá Háskóla Íslands í stjórnun og stefnumótun
AMP fyrir stjórnendur frá IESE í Barcelona

Störf:

Síminn fyrstu sextán ár starfsævinnar. Vann í PR-málum, mannauðsmálum, stýrði verkefnastofu og markaðsdeild og tók svo við starfi framkvæmdastjóra einstaklingssviðs árið 2011. Framkvæmdastjóri markaðs- og viðskiptaþróunarsviðs Landsvirkjunar 2017-2018. Hóf störf hjá Icelandair fyrir um ári. Fyrst sem framkvæmdastjóri viðskiptaþróunar og stefnumótunar en er núna framkvæmdastjóri sölu- og þjónustusviðs Icelandair.

Fjölskylduhagir:

Gift Kristni Ingvarssyni, framkvæmdastjóra Íslenskrar ættleiðingar. Við eigum eina dóttur, Önnu Elisabetu, átta ára.

Birna Ósk Einarsdóttir leiðir sameinað sölu- og þjónustusvið félagsins Icelandair í kjölfar skipulagsbreytinga hjá flugfélaginu. Hún segir farþega gera meiri kröfur til flugfélaga en áður. Þeir vilji finna að flugfélögin sem þeir ferðast með séu ábyrg í sínum rekstri, lágmarki neikvæð áhrif á umhverfið og leggi sitt af mörkum til samfélagsins.

Hvernig er morgunrútin þín?

Morgnarnir eru minn uppáhaldstími. Þá eigum við mæðgur gæðastund saman. Hlustum á góða tónlist, lesum blöðin (mismunandi blaðhlutar heilla 8 ára stúlku og móður hennar svo það gengur alltaf vel) og spjöllum á meðan við borðum morgunmatinn og komum okkur í girinn fyrir daginn. Ef ég vakna mjög snemma, hendist ég einn Gróttuhring áður en dóttir mín fer á fætur.

Hver eru þín helstu áhugamál?

Þau eru klárlega að vera með fjölskyldunni minni og góðum vinum, en auk þess þykir mér afskaplega gaman að ferðast og heimsækja nýja staði og hlusta á góða tónlist. Þá sameina ég tvö áhugamál með því að fara út að ganga á hverjum degi, með hljóðbók í eyrunum. Stjórnun, hlutverk leiðtogans og stefnumótun eru svo áhugamál sem er endalaust hægt að velta sér upp yfir og ég er svo heppin að fá útrás fyrir þessi áhugamál á hverjum degi í vinnunni.

Hver er bókin sem ert að lesa eða last síðast?

Það eru alltaf nokkrar í gangi. Fyrir svefninn var ég að byrja á bók

Birna segist leggja áherslu á að vera með vel skipað teymi ólíkra einstaklinga sem allir leggja sitt af mörkum til heildarinnar. FRÉTTABLAÐIÐ/SIGTRYGGUR ARI

sem lofar að vera svo óspennandi að hún svæfi alla. Það hefur virkað vel hingað til en hún heitir „This Audiobook will send you to sleep“. Mæli með henni fyrir þá sem vilja láta svæfa sig úr leiðindum! Þegar mig langar í einhverja vinnuörvun, grip ég í Grit eftir Angelu Duckworth, sem er sálfræðingur og fjallar í bókinni um það hvernig árangur okkar ræðst af því hvernig við tökumst á við erfiðar áskoranir og hvaða persónueinkenni skipta þar mestu máli. Sá hana ræða innihald bókarinnar á ráðstefnu nýverið og heillaðist. Nú, og þegar mig vantar bara afþreyingu þá sækir ég í krimma. Akkúrat núna eru það Útlagamorðin eftir Ármann Jakobsson sem halda athyglinni.

Ef þú þyrftir að velja allt annan starfsframa, hvað yrði fyrir valinu?

Það væri mjög gaman að fara aftur í skóla, klára doktorspróf og starfa svo við kennslu og rannsóknir, gæti séð það fyrir mér.

Hvar sérðu þig eftir tíu ár?

Tíu árum eldri, enn á gangi með hljóðbók í eyrunum og að láta mig dreyma um næsta ferðalag með fjölskyldunni.

Hver er helsta áskorunin framundan í starfinu?

Fyrir tveimur vikum tók ég við nýju hlutverki hjá Icelandair, og helsta áskorunin framundan er að komast inn í það, ná utan um viðfangsefnið með mínu frábæra samstarfsfólki, tryggja að við séum öll á sömu blaðsíðunni og hlaupa svo af stað. Það er engin kyrrstaða í flugbransanum.

Hverjar eru helstu áskoranirnar í rekstrarumhverfinu í dag?

Samkeppnin er hörð á þeim mörkuðum sem við störfum á, flugfélög mörg og framboð gríðarlega mikið. Þetta hefur valdið því að verð hafa farið lækkandi, og jafnvel undir það sem raunhæft er að gangi til að félögin geti staðið undir sér. Á þessum markaði erum við hjá Icelandair með mjög litla markaðshlutdeild og þurfum því að taka á

Á þessum markaði erum við hjá Icelandair með mjög litla markaðshlutdeild og þurfum að taka á öllu okkar til að geta staðið uppi í hárinu á risunum sem við keppum við.

Birna ósk Einarsdóttir, framkvæmdastjóri sölu- og þjónustusviðs Icelandair.

öllu okkar til að geta staðið uppi í hárinu á risunum sem við keppum við. Það er mikil áskorun að halda einbeitingu í jafn hörðu samkeppnisumhverfi á þessum miklu umbrotatímum.

Sérðu fyrir þér breytingar í þjónustuupplifun í flugbransanum á komandi árum?

Já, klárlega. Farþegar eru orðnir kröfuharðari, sem er gott. Þeir vita hvað þeir vilja, leggja áherslu á réttar upplýsingar á réttum tíma, skýrt vöruframboð og persónulega þjónustu. Þá vilja þeir finna að flugfélögin sem þeir ferðast með séu ábyrg í sínum rekstri, lágmarki neikvæð áhrif á umhverfið og leggi sitt af mörkum til samfélagsins. Þessar væntingar eru að aukast og við teljum okkur vel í stakk búin til að koma til móts við þær.

Hvers konar stjórnunarhætti hefurðu tileinkað þér og hvers vegna?

Ég legg áherslu á að vera með vel skipað teymi ólíkra einstaklinga sem allir leggja sitt af mörkum til heildarinnar. Að þau viti öll hvert hlutverk þeirra er, til hvers er ætlast af þeim og hvernig samstarfið eigi að vera. Þegar þetta liggur fyrir vil ég treysta mínu fólki fyrir viðfangsefnum þess og styðja það svo með ráðum og dáð þegar eftir því er óskað.

Fæðingarorlofssjóður ætti að greiða mótframlag í séreign

Björn Berg Gunnarsson
fræðslustjóri
Íslandsbanka

Við ákvörðun um töku fæðingarorlofs er að mörgu að hyggja. Til dæmis þarf að taka tillit til hinna ýmsu atriða á fjármálahljóðinni. Það skiptir ekki einöngungu máli hversu lengi við viljum

vera heima, líta þarf til þeirra áhrifa sem orlofstaka kemur til með að hafa á tekjur heimilisins. Þessu velta þúsundir íslenskra foreldra fyrir sér árlega og útkoman er sú að mikill munur er á orlofstöku kynjanna. Það sem meira er, munurinn eykst ár frá ári og hefur hlutfall orlofsdaga karla af orlofsdögum kvenna snarminnkað og er nú vel innan við helmingur.

Árið 2008 var um fimmtungur karlmannna lengur en 90 daga í orlofi, en 93% kvenna. Árið 2017 var þetta hlutfall 95% hjá konum en hafði fallið í 10% hjá körlunum eftir nær stöðuga lækkun á tímabilinu. Hlutfall

» Í fæðingarorlofi geta foreldrar því orðið af umtalsverðum lífeyrisréttindum í framtíð og hallar þar mjög á konur vegna lengri orlofstöku.

þeirra fedra sem taka sér orlof undir 90 daga grunnréttindunum hafði á sama tíma tvöfaldast og í stað 90% fyrir áratug nýta einungis 77% fedra orlofsrétt sinn að einhverju leyti.

Þessi ólíka orlofstaka kynjanna hefur í för með sér áhrif á fjármál kvenna sem mætti fá meiri athygli. Við söfnum nefnilega aðskildum lífeyrisréttindum, þó fjármál heimilisins geti verið sameiginleg. Þar sem greiðslur Fæðingarorlofssjóðs eru minni en sem nemur launum okkar lækkar sú upphæð sem greidd er í lífeyrissjóð á meðan við erum í orlofi. Enn meiri eru svo áhrifin á séreignar-

sparnað þar sem sjóðurinn greiðir einhverra hluta vegna ekki mótframlag. Í fæðingarorlofi geta foreldrar því orðið af umtalsverðum lífeyrisréttindum í framtíð og hallar þar mjög á konur vegna lengri orlofstöku.

Mótframlag í séreignarsparnað væri hægt að nýta til skattfrjálsrar ráðstöfunar við kaup eða afborgun á húsnæði eða ávaxta til efri árnanna. Sé miðað við greiðslur ársins 2017 mætti áætla að kostnaður við slíkt væri yfir 200 milljónir króna á ári en verðmætið fyrir ungt fólk í fæðingarorlofi leyfi ég mér að fullyrða að sé mun meira.

Fréttir af andláti stórlega ýktar

Gunnar Dofri Ólafsson
lögfræðingur
Viðskiptaráðs
Íslands

Ingibjörg Ösp Stefánsdóttir
verkefnastjóri
á samkeppnis-
hæfnisviði Sam-
taka atvinnu-
lífsins

Páll Harðarson
forstjóri Nasdaq
Iceland.

Góðir stjórnarhættir og tilnefningarnefndir hafa vakið verðskuldaða athygli undanfarið sem sést best á því að á einu ári fjölgaði fyrirtækjum sem hafa skipað tilnefningarnefndir, eða eru með það í skoðun, úr tveimur í fimmtán. Tilnefningarnefndir eru nýmæli í framkvæmd á Íslandi og því fullt tilefni til itarlegrar umfjöllunar um viðfangsefnið.

Tilnefningarnefndir eru ekki nýjar af nálíni, þótt við Íslendingar séum þar eins og á sumum

sviðum áratug á eftir Norðurlöndunum. Tilnefningarnefndir náðu fótfestu í Svíþjóð fyrir tæpum áratug – svo góðri að það vakti heimsathygli. Árið 2017 höfðu 95% skráðra félaga í Svíþjóð skipað tilnefningarnefndir enda tilmælin um tilnefningarnefndir meðal grundvallarþátta sænsku stjórnarháttaleiðbeininganna.

Þrátt fyrir þessa útbreiðslu og áherslu á tilnefningarnefndir á Norðurlöndunum virðist nokkurs misskilnings gæta um eðli þeirra og hlutverk í umræðunni á Íslandi.

Til hvers tilnefningarnefndir?

Í grein sem birtist í Markaðnum undir fyrirsögninni „Vofa góðra stjórnarháttanna“ þann 17. janúar lýsir Þorsteinn Friðrik Halldórsson, blaðamaður Markaðarins, skoðunum sínum og upplifun á tilnefningarnefndum. Þar varpar hann meðal annars fram spurningum um hvort tilnefningarnefndir þjóni tilgangi sínum, hvaða vanda þeim sé ætlað að leysa og hvort þær séu krókaleidir í ákvörðunartöku, hvort í þeim felist framsal á ákvörðunartöku og þeirri fullyrðingu að í kröfunni um tilnefningarnefndir felist krafa um að hluthafar reiði sig á mat nefndarmanna sem eigi ekkert undir gengi fyrirtækisins.

Hlutverk og tilgangur tilnefningarnefnda er að tilnefna einstaklinga til stjórnarsetu. Þær starfa að jafnaði í skjóli hluthafafundar en ekki stjórnar. Tilnefningarnefnd skal vinna að hagsmunum allra hluthafa og gæta þess að einstak-

Óhætt er að fullyrða að í tilnefningarnefnd felist ekkert framsal á ákvörðun eða atkvæðisrétti hluthafa við stjórnarkjör.

ingar sem tilnefndir eru búi sem hópur yfir nægilegri þekkingu og reynslu til þess að rækja hlutverk sitt.

Í greininni „Öll þúslin skipta máli“, sem birtist í Markaðnum 9. janúar, var vísað til bréfaskrifta Eaton Vance til stjórnna félaga sem sjóðurinn var hluthafi í. Þar slær sjóðurinn því föstu að góðir stjórnarhættir auki virði félaga og að tilnefningarnefndir séu grundvallaratriði í að tryggja góða stjórnarhætti.

Betra skipulag, samskipti og samsetning

Heiðar Guðjónsson, stjórnarformaður og hluthafi í Sýn, hefur sagt að reynslan af tilnefningarnefnd félagsins væri meðal annars sú að samsetning stjórnar væri betri, hún bætti samskipti félagsins við hluthafa og að aðalfundur væru betur undirbúnir. Sú aðferð að tilnefna einstaklinga til stjórnarsetu með þessum hætti er því ekki krókaleið að ákvörðun heldur meðal annars ætlað að skapa hluthöfum betri forsendur fyrir upplýstri ákvörðunartöku við stjórnarkjör og þannig stuðla að góðum stjórnarháttum.

Þá er óhætt að fullyrða að í tilnefningarnefnd felist ekkert framsal á ákvörðun eða atkvæðisrétti hluthafa við stjórnarkjör. Tillögur tilnefningarnefndar eru ekki bindandi fyrir hluthafa og fari

þeir ekki eftir tillögum hennar má slá því föstu að það hafi engar lagalegar afleiðingar. Leiðbeiningar um stjórnarhætti fyrirtækja haggja ekki fyrirmælum í lögum um hlutafélög.

Hlutabréfaeign og stjórnarseta

Í almennri umræðu gæti auk þess misskilnings um óhæði og hlutabréfaeign stjórnarmanna. Stjórnarformaður telst ekki samstundis háður við hlutafjäreign og getur því óárettur átt hlut í félaginu upp að ákveðnu þaki og jafnframt setið sem óháður stjórnarformaður í stjórn félagsins. Hins vegar má aðeins einn stjórnarformaður vera daglegur stjórnandi félagsins, meirihluti stjórnarmanna skal vera óháður féluginu og daglegur stjórnendur og tveir óháðu stjórnarmannanna í fimm manna stjórn skulu vera óháðir stórum hluthöfum.

Undirrituð taka á hinn bóginn heilshugar undir að þegar tilnefningarnefndir eru annars vegar er ekki hægt að styðjast við hillulausnir. Missmunandi félög hafa missmunandi þarfir og grundvallarforsenda þess að góðir stjórnarhættir nái fótfestu í fyrirtækjum er að haghafar velti fyrir sér hvað í góðum stjórnarháttum felist. Gagnrýnin en jafnframt upplýst umræða er þannig mikilvæg þegar góðir stjórnarhættir eru annars vegar. Við hvetjum því til áframhaldandi umræðu um góða stjórnarhætti.

Fyrir hönd útgáfuadila leiðbeininga um stjórnarhætti fyrirtækja.

TM

TRYGGINGAMIÐSTÖÐIN HF. - AÐALFUNDUR 2019

Aðalfundur Tryggingamiðstöðvarinnar hf. verður haldinn fimmtudaginn 14. mars 2019 kl. 16.00 í Hvammi á Grand Hótel Reykjavík, Sigtúni 38, Reykjavík.

Dagskrá

1. Skýrsla stjórnar um starfsemi félagsins á síðastliðnu starfsári.
2. Ársreikningur félagsins fyrir liðið starfsár ásamt skýrslu endurskoðenda lagður fram til staðfestingar.
3. Ákvörðun um ráðstöfun tekjuafgangs félagsins.
4. Tillaga um heimild til kaupa á eigin hlutum.
5. Ákvörðun um tillögu stjórnar um starfskjarastefnu fyrirtækisins.
6. Ákvörðun um þóknun til stjórnar, undirnefnda stjórnar og tilnefningarnefndar.
7. Kosning stjórnar félagsins.
8. Kosning tveggja nefndarmanna í tilnefningarnefnd.
9. Önnur mál löglega fram borin.

Hluthafar hafa heimild til að fá ákveðið mál tekið til meðferðar á fundinum og skal kröfu þar um fylgja rökstuðningur eða drög að ályktun sem berast skal stjórn félagsins skriflega eða rafrænt á netfangið stjorn@tm.is í síðasta lagi 4. mars næstkomandi.

Hluthafi getur látið umboðsmann sækja hluthafafundinn fyrir sína hönd. Umboðsmaður skal leggja fram skriflegt eða rafrænt umboð eða á eyðublaði sem aðgengilegt er á vef félagsins – tm.is/fjarfestar. Rafrænt umboð skal sent félaginu á netfangið stjorn@tm.is áður en fundur hefst.

Ekki verður unnt að greiða atkvæði með rafrænum hætti á fundinum. Óski hluthafi að taka fyrirfram þátt í atkvæðagreiðslu skriflega og fá sendan atkvæðaseðil skal hann gera skriflega kröfu þar um til félagsins eigi síðar en fimm dögum fyrir fundinn. Að auki er unnt að greiða atkvæði á skrifstofu félagsins á venjulegum opnunartíma (kl. 9:00 til 16:00) til og með miðvikudeginum 13. mars 2019, en fyrir lokun skrifstofunnar þann dag skal einnig skila þangað sendum atkvæðaseðlum. Nánar fer um atkvæðagreiðsluna og gildi atkvæða samkvæmt henni eftir reglum félagsins um atkvæðagreiðslu utan hluthafafundar, settum af stjórn félagsins 18. desember 2013.

Framboð til stjórnar skal tilkynna skriflega til tilnefningarnefndar félagsins skemmst fimm dögum fyrir hluthafafundinn.

Tilkynning um framboð skal vera á sérstöku eyðublaði sem tilnefningarnefnd lætur í té og unnt er að nálgast á vefsíðu félagsins (www.tm.is/fjarfestar). Í tilkynningunni

skal veita greinargóðar upplýsingar um þau atriði sem tilgreind eru á eyðublaðinu, sbr. 1. mgr. 16. gr. samþykpta félagsins. Útfyllt og undirrituð framboðstillkynning skal hafa borist tilnefningarnefnd á skrifstofu félagsins eða með tölvuskeyti á netfangið tilnefningarnefnd@tm.is fyrir lok framboðsfrests.

Samkvæmt fyrirbyggjandi tillögu tilnefningarnefndar gerir hún tillögu um að fráfarandi stjórn verði endurkjörin, en hana skipa í aðalstjórn Andri Þór Guðmundsson, Einar Örn Ólafsson, Kristín Friðgeirsdóttir, Ragnheiður Elfa Þorsteinsdóttir og Örvar Kærnested og í varastjórn Bjarki Már Baxter og Bryndís Hrafnkelsdóttir.

Dagskrá aðalfundarinnar og tillögur sem fyrir hann verða lagðar, þ. á m. rökstudd tillaga tilnefningarnefndar, svo og aðrar nauðsynlegar upplýsingar um fundinn má finna á vefsíðu félagsins (www.tm.is/fjarfestar). Að auki mun ársreikningur (samstæðureikningur) félagsins, skýrsla stjórnar og skýrsla endurskoðenda liggja frammi á skrifstofu og á vef félagsins hluthöfum til sýnis hálfum mánuði fyrir fundinn.

Eigi síðar en tveimur dögum fyrir fund verða birtar á vefsíðu félagsins upplýsingar um framboð til stjórnar.

Hluthafar og umboðsmenn geta skráð sig á fundinn á fundarstað hálfri klukkustund áður en hann hefst og fengið fundargögn afhent.

Stjórn Tryggingamiðstöðvarinnar hf.

Skotsilfur

Línur að skýrast

Vinnu við sam-
einingu Seðla-
bankans og
Fjármálaeftir-
litsins sem og
endurskoðun
á seðlabanka-
lögnum miðar vel
og ættu drög að frumvarpi að líta
dagsins ljós á næstunni, eftir því
sem Markaðurinn kemst næst. Eitt
af því sem hefur verið rætt í þeirri
vinnu er hvort skipa eigi sérstakan
bankastjóra til þess að bera ábyrgð
á fjármálaeftirliti innan sameigin-
legrar stofnunar. Er **Jón Þór Sturlu-
son**, núverandi aðstoðarforstjóri
Fjármálaeftirlitsins, sagður líta þá
stöðu hyru auga.

Skuggastjórnun

**Ragnar Þór
Ingólfsson**, for-
maður VR, hljóp
heldur betur
á sig þegar
hann hótaði
því að taka 4,2
milljarða króna
af fjármunum stéttarfélagans úr
stýringu hjá Kviku ef bankinn rifti
ekki kaupum sínum á GAMMA.
Fyrir utan hið augljósa, að sam-
runi tveggja fjármálafyrirtækja
kemur formanninum ekki við,
þá eru afskipti hans ansi nálægt
mörkum hins löglega. Fjármála-
fyrirtæki með milljarða í stýringu
geta vitaskuld ekki látið einstaka
aðila, viðskiptavini eins og VR eða
aðra, segja sér fyrir verkum. Það er
einfaldlega óheimilt. Formaðurinn
má ekki haga sér eins og einhver
skuggastjórnandi.

Loksins kjaftstopp

Vegtyllur hafa villt
sumum í verka-
lýðsforystunni
sýn. **Vilhjálmur
Birgisson** fer
fyrir afar litlu
félagi þar í bæ.
Hann telur að
hann og félaginn
verkalýðsforkálfar hafi umboð
til að semja skattastefnu Íslands.
Flestir aðrir telja að það sé í verka-
hring þingmanna. Vilhjálmur fór
á fund ríkisstjórnarinnar í gær og
þegar í ljós kom að fjármálaráð-
herra kogleypti ekki plagg Stefáns
Ólafssonar og Indriða H. Þorlák-
ssonar, ráðgjafa Eflingar, varð hann
ævareidur og strunsaði út – alger-
lega kjaftstopp í fyrsta skipti.

Airbus hættir framleiðslu á stærstu farþegaþotu heims

Tom Enders, forstjóri Airbus, tilkynnti í liðinni viku að flugvélaframleiðandinn hygðist hætta að framleiða A380-farþegaþotuna, stærstu farþegaþotu heims, árið 2021. Ákvörðunin var tekin eftir að flugfélagið Emirates ákvað að minnka síðustu þöntonu sína úr 162 þotum í 123. Eftirspurn eftir risaþotunni hefur dregist saman á síðustu árum eftir því sem fleiri flugfélög hafa fest kaup á minni og hagkvæmari þotum. NORDICPHOTOS/GETTY

Gengið á höfuðstólinn

**Sigurður
Hannesson**
framkvæmda-
stjóri Samtaka
iðnaðarins

Á undanförunum árum hafa orðið breytingar til hins betra á íslensku hagkerfi þó enn sé nokkuð í land með að langþráður stöðugleiki verði að veruleika. Stöðir hagkerfisins eru mun sterkari en áður og því má segja að höfuðstólinn hafi vaxið. Markvissar aðgerðir skiluðu þessum árangri, hann varð ekki til á einni nóttu. Honum er hins vegar hægt að glutra niður á stuttum tíma og bendir margt til þess að sú verði raunin miðað við stöðuna á vinnu-
markaði.

Sveipað óstöðugleika

Um það verður ekki deilt að starfs-
umhverfi íslenskra fyrirtækja
hefur verið sveipað óstöðugleika
um langa tíð hvort sem litið er
til hagrænna þátta eða annarra
þátta. Þannig hefur íslenskur

þjóðarþúskaður sögulega orðið
fyrir hlutfallslega stærri skellum
en önnur iðnvædd hagkerfi hvort
sem litið er til sveiflna í landsfram-
leiðslu, verðlagi eða raungengi.
Sveiflurnar eru kostnaðarsamar
fyrir samfélagið þar sem þær draga
úr samkeppnishæfni landsins sem
er nokkurs konar heimsmeistara-
mót þjóða í lífsgæðum.

Markviss árangur

Ísland hefur náð sér á strik eftir
áfall fyrir um áratug síðan. Efna-
hagslegri endurreisn er lokið og
gekk hún vonum framar. Alger við-
snúningur hefur orðið á íslensku
hagkerfi á undanförunum árum,
krónan hefur styrkst, í fyrsta
sinn eru erlendar eignir umfram
erlendar skuldir, láns hæfi landsins
er sterkara og lánskjör því betri og
verðbólga hefur verið innan marka
um þó nokkurt skeið. Erlent fjár-
magn hefur leitað ávöxtunar á
Íslandi, fyrst í ríkisskuldabréfum
en svo í hlutabréfum. Losun fjár-
magnshafta leysti mikla orku úr
læðingi og eflði tiltrú á Íslandi.
Þessi jákvæðu efnahagslegu áhrif
komu fram af fullum þunga í kjöl-
far þess að áætlun stjórnvalda um

losun hafta var kynnt um mitt ár
2015 og hafa varað síðan.

Aukin verðmætasköpun

Þessi viðsnúningur varð ekki af
sjálfsdáðum heldur með skýrri
stefnu stjórnvalda og verðmæta-
sköpun almennings og fyrirtækja.
Vöxtur ferðaþjónustu hefur skilað
miklum umsvifum um land allt
og það sama má segja um iðnað
og aðrar atvinnugreinar. Iðnaður
stendur að baki þriðjungi hagvaxtar
frá 2010 og skapar nú tæplega
fjórðung landsframleiðslu. Sam-
félagið allt nýtur góðs af þessum
árangri.

Vissulega er enn verk að vinna.
Ljúka þarf endurskoðun pen-
ingastefnu sem allra fyrst en það
verkefni hefur verið á dagskrá um
margra ára skeið. Markmiðið hlýtur
að vera að peningastefna tryggji
betur stöðugleika í efnahagslífinu
m.t.t. verðlags og fjármálastöðug-
leika. Þá þarf að móta framtíðar-
sýn um fjármálakerfið þannig að
það sé traust og þjóni almennings
og atvinnulífi á skilvirkan og hag-
kvæman hátt. Umgjörð vinnu-
markaðar þarf að styrkja þannig að laun
þróist í takt við framleiðni.

Blikur á lofti

Kjarasamningar voru undirritaðir
í janúar 2016 og kváðu á um tals-
verðar hækkunar. Á þeim tíma
var því spáð að verðbólga myndi
aukast en sú varð ekki raunin. Þá
var hagkerfið enn í miklum vexti
þannig að meira var til skiptanna
en nú. Hins vegar leysti losun hafta
talsverða orku úr læðingi með mjög
jákvæðum efnahagslegum áhrifum
og ytri aðstæður voru hagfelldar.
Hvorugt á við nú. Hvalreki sam-
bærilegur við losun hafta er ekki
í auglýsni auk þess sem nú hægir á
gangi hagkerfisins og benda öll
merki í sömu átt.

Seðlabankinn spáir mun minni
vexti á þessu ári en undanfarin ár.
Leiðandi hagvísir Analytica hefur
lækkað 12 mánuði í röð og bendir
til stöðunar og óvissu næstu miss-
erin. Undanfarna mánuði hafa
fyrirtæki sagt upp starfsfólki og
bendir allt til að svo verði áfram
næstu mánuði. Kólnun blasir við.

Laun á Íslandi eru há í alþjóðlegum
samanburði. Með gríðarlegum
launahækkunum í kólnandi hag-
kerfi og án þess að nokkur hvalreki
sé í auglýsni verður gengið á höfuð-
stólinn. Á því töpum við öll.

Óskiljanleg hagsmunagæsla

SKOÐUN

Kristinn Ingi
Jónsson

Okkur Íslendingum er tamt að
leita sökudólga þegar eitt-
hvað bjátar á. Þessi dægri-
n er til að mynda í tisku, sér í lagi á
meðal popúlískra verkalýðsfor-
ingja, að kenna einkareknum leigu-
félögum um hækkandi leiguverð.
„Grimmd, taumlaus græðgi og
mannvonska“ voru til dæmis orðin
sem formaður VR notaði fyrir í vik-

unni til þess að lýsa nýlegri hækkun
Almenna leigufélagsins á fæinum
húsaleigusamningum áður en hann
hótaði að taka um 4,2 milljarða
króna af fjármunum stéttarfélag-
ins úr stýringu hjá Kviku banka.
Ekki er langt síðan formaðurinn
lýsti öðru íbúðaleigufélagi, Heima-
völlum, sem „græðgisdrifnum auð-
hring“ sem nýtti sér neyð fólks sér
til tekna.

Sama hvaða skoðun fólk kann
að hafa á vaxandi umsvifum leigu-
félaganna, sem eru þó enn með til-
tölulega litla hlutdeild – riflega tíu
prósent – á almennum leigumark-
aði, þá verða þau seint sökuð um

ad okra á leigjendum sínum. Stað-
reyndin er einfaldlega sú að leigu-
rekstur félaganna hefur ekki skilað
viðunandi ávöxtun. Leigusalan nær
ekki upp í háan fjármagnskostnað
félaganna.

Og ekki hafa aðgerðir hins opin-
bera bætt úr skák. Með hækkandi
fasteignamat hafa fasteignagjöld
sem dæmi rokið upp úr öllu valdi
á umliðnum árum, félögunum til
tjóns. Viðvarandi framboðsskortur
einkenndi lengi vel íbúðamark-
aðinn. Stífar reglur og há opinber
gjöld hafa haldið byggingarkostnaði
háum. Allt hefur þetta þrýst upp
leiguverði.

Því til viðbótar eru ýmsar leiðir
færar til þess að stuðla að lægri
vöxtum og þar með lægri fjár-
magnskostnaði leigufélaga. Afnáam
innflæðishaftanna, sem hafa gert
Seðlabankanum kleift að viðhalda
hærra vaxtastigi en ella og um leið
dregið úr framboði á lánsfé, yrði til
að mynda mikilvægt skref í þá átt-
ina.

En í stað þess að leita lausna sem
þessara – í því augnamiði að lækka
bæði leigu og vexti – halda verka-
lýðsforkólfarnir áfram að agnúast
út í leigufélögin. Það er vandséð
hvaða tilgangi það þjónar.

Með tilkomu íbúðaleigufélag-

anna hefur nefnilega verulega
dregið úr skorti á leiguíbúðum
fyrir almennings. Félagin hafa aukið
framboð á langtímaleigu sem var
ekki endilega í boði áður og um leið
skapað stöðugleika á markaði sem
reyndist leigjendum áður afar erf-
iður. Á sama tíma hefur viðhald og
þjónusta við leigjendur stórbætad.

Leiðtogar verkalýðshreyfingar-
innar ættu því að spyrja sig hverra
hagsmuna þeir eru að gæta með
því að tala í sífellu niður leigu-
félögin. Varla er það félagsmönnum
þeirra fyrir bestu að leiguíbúðum
fækki með þeim afleiðingum
að leiguverð hækkir?

Til leigu

Atvinnuhúsnæði fyrir umfangsmikla starfsemi.

Reitir bjóða til leigu 2.819 m² atvinnuhúsnæði við Klettagarða 6. Aðkoma við húsið er eins og best verður á kosið, bæði fyrir gesti og atvinnutæki. Um er að ræða rúmgóðan og háan sal með þremur innkeyrsluhurðum og minni sal með innkeyrsluhurð. Skrifstofurýmið var endurnýjað fyrir örfáum árum og starfsmannaaðstaða er mjög góð. Húsnæðið er laust til afhendingar.

Nánari upplýsingar veitir Halldór Jenson sölustjóri í 840 2100 eða halldor@reitir.is.

Reitir eru stærsta fasteignafélag landsins á sviði útleigu atvinnuhúsnæðis. Við leigjum út yfir 140 eignir af öllum stærðum og gerðum um allt land.

Kringlan 4-12

103 Reykjavík

www.reitir.is

575 9000

REITIR

Velkomin til starfa

Stjórnar- maðurinn

Allt á haus

Nú er greinilega komið að úrslitastundu í kjaraviðræðunum en ef eitthvað er að marka atburði síðustu daga virðast forystumenn verkalyðsfélaganna við það að fara á taugum. Vilhjalmur Birgisson rauk á dyr í stjórnarráðinu í gær og þar á undan hafði forystumaður VR í frammi bæði ósmekklega og óskiljanlega hótun í garð Kviku banka.

Nú er eitt að rjúka einhvers staðar út í fússi og margir hafa lent í því að láta skapið hlaupa með sig í gönur. Svo ekki sé nú talað um þegar menn þurfa að spila fyrir sitt heimafolk, eða telja sig þurfa að senda skilaboð í samningaviðræðum. Útspil Vilhjálms var því ekki óvenjulegt í svona aðstæðum þótt menn geti deilt um það hvort fólk í ábyrgðarstöðum eigi að haga sér með þessum hætti.

Síðarnefnda atvikið var þó sýnu verra enda afhjúpaði það fádæma hugsunarleysi og vanþekkingu á aðstæðum. Þá hótaði Ragnar Þór Ingólfsson í VR að draga sjóði félagsins úr stýringu hjá Kviku ef bankinn drægi ekki hækkunar á leiguverði til Almenna leigufélagsins til baka innan fjögurra daga. Gallinn var bara sá að hækkunirnar eru alls ekkert á forræði Kviku, heldur félags sem tengist Gamma. Fyrir utan það hversu ósmekklegt er að ganga fram með slíkum hótunum þá afhjúpa afarkostirnir vandræðalega vanþekkingu formannsins og hans kóna.

Kvika hefur vitanlega náð samkomulagi um kaup á Gamma en samruninn er enn til umfjöllunar hjá Samkeppniseftirlitinu og hefur ekki hlotið endanlegt samþykki. Kvika hefur því ekkert um starfsemi Gamma að segja og ef bankinn færi að hlutast þar til væri það beinlínis lögbrot. Formaður VR er því annaðhvort að hvetja til lögbrot eða hreinlega veit ekki betur. Þegar vitleysan var leiðrétt og formaðurinn snuppráður af FME dró hann hins vegar ekki hótunina til baka, heldur gaf heldur í. Ekki er gott að segja hvernig málið endar, en það bendir að minnsta kosti til þess að formaðurinn sé ekki sérstaklega jarðtengdur eða reiðubúinn að hlusta á staðreyndir.

Vonandi eru atburðir vikunnar ekki fyrirboði um það sem koma skal í viðræðunum. Staðan kallar á að allir hlutaðeigandi komi fram af ábyrgð og festu, en ef marka má hegðun formannsins er ekki vist að hann eigi sér slíka hlið.

Sjóðir Eaton með nærri níu prósent í Eimskip

Fjárfestingasjóðir í stýringu Eaton Vance Management eiga orðið samanlagt nærri níu prósent hlut í Eimskip. Miðað við núverandi gengi bréfa er sá eignarhlutur metinn á um 3,3 milljarða króna.

Þeir tveir sjóðir í stýringu félagsins sem hafa látið hvað mest til sín taka eftir að Eaton hóf innreið sína á hýlendan hlutabréfamarkað 2015 – Global Macro Absolute Return Advantage og Global Macro Portfolio – hafa frá því í nóvember bætt við sig um 2,7

Parick Campell, sjóðstjóri hjá Eaton.

prósenta hlut í Eimskip. Samkvæmt nýjum hluthafalista eiga sjóðirnir tveir nú sjö prósent hlut og þá eiga aðrir sjóðir Eaton Vance, sem ekki komast inn á lista yfir tuttugu stærstu hluthafa, samanlagt um 1,7 prósent hlut.

Eaton Vance Management hefur síðustu mánuði og misseri minnkað markvisst við sig í flestum skráðum félögum fyrir utan Eimskip og Arion banka þar sem sjóðir félagsins hafa verið að bæta við hlut sinn. Hlutabréfaverð Eimskips hefur lækkað um 13 prósent frá áramótum. – hae

17.02.2019

Ég er að leggja lokahönd á tillögur mínar um sanngjarnara samfélag. Ef ríkið samþykkir þær nást samningar á vinnumarkaði. Annars ekki.

Árni Helgason lögmaður

Verðmæti

Hámarkaðu árangurinn þinn og verðmæti með því að nýta þér fjölbreytta þekkingu og víðtæka reynslu PwC á öllum sviðum rekstrar

Hafðu samband því þinn árangur er mikils virði.

PwC | Sími 550 5300 | www.pwc.is

PwC á Íslandi er framsækið og traust fyrirtæki sem veitir sérfræðipjónustu á sviði fyrirtækja- skatta- og lögfræðiráðgjafar, endurskoðunar og reikningsskila. Fyrirtækið er íslenskt og er hluti af alþjóðlegu neti sjálfstæðra fyrirtækja sem aðstoðar viðskiptavinum sínum við að auka verðmæti, stjórna áhættu og bæta árangur sinn.

Reykjavík | Akureyri | Reykjanesbær | Húsavík | Selfoss | Hvalsóllur | Vestmannaeyjar

